10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷՔԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճամբաժին, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاك غزته‌سى
صاحب امتياز د. جيوەلك
باب عالى جادەسى نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTNOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ Խմբագրութեան ուղղուած ոեւէ գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10ին, 20ին և 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ֆրք. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
Արշալոյսին

ԴԵՂԻՆ ՀԵՂԵՂԸ

Երբ Ռուսները և Չինացիները անմիջական շփման մը սահմանին մէջ մտան, ընդհանրապէս գործին քաղաքական կողմին վրայ կը խօսուէր. տնտեսականին վրայ խորհելու տրամադրութիւն մը չէր երեւէր ժողովուրդներու վրայ։

Հիմայ ռուս լրագիրները, ապագային համար քաղաքականէն աւելի կարեւորութիւն ունեցող այս խնդրին վրայ խօսիլ սկսելով, մտատանջութիւն կը յայտնեն Սիպերիոյ ապագային վրայ, խորհելով որ երկաթուղիի շնորհիւ յարաբերութիւնները դիւրացած ըլլալով, Չինացիները հոն պիտի խուժեն և երկրագործ Ռուսին հացը պիտի խլեն ձեռքէն։

Դիտեցէք որ ասիկայ այն ատեն կ'ըլլայ, երբ Ռուսները իրենք գունդագունդ Մանչուրիա կը դիմեն, և իրականին մէջ երկրին կառավարութիւնն ալ իրենց ձեռքը կ'առնեն, ոստրէին միջուկը ուտելէ ետքը կեղեւները միայն Չինացիին թողլով։

Արտաքին տեսութեամբ ասիկայ ճշդիւ պիտի նմանէր այն առակին՝ որուն մէջ գողը տանուտէրը դատապարտել կուտար։

Բայց եթէ քիչ մը գործին խորքը մտնենք, կրնայ հասկցուիլ որ իրարանցումը բոլորովին կեղծ չէ և վերջապէս բան մը կայ Ռուս հրապարակագիրներուն ըսածին մէջ և ազդարարութիւն մը Ռուս իշխանութեանց։

Մուժիկը թէեւ իրնէ երկրագործ է, բայց երբ Չինացիին հետ մրցի, վերջին խօսքը միշտ Չինացիին կը մնայ, որովհետեւ անիկա Ռուսէն բարձր երկրագործ մըն է։

Արդ, կատարելապէս հասկնալի կրնայ ըլլալ որ Չինացին Սիպերիա խուժած ատեն Ռուս երկրագործին գործն ալ կը դժուարանայ հոն. բայց խնդիրը հոն է որ Չինացի երկրագործը իր բեղմնաւոր երկիրը թողլով Սիպերիոյ ապերախտ հողերը երթալու չափ իմարութիւն մը պիտի ընէ՞։

Չինաստանի մէջ ուր որ բահն ու արօրը գործած են, հոն սքանչելի պարտէզ մը և արտ մը եղած է, բնութիւնը և արուեստը ձեռք ձեռքի տալով հողին արդիւնքները կը վայելեն ազատօրէն. իսկ Սիպերիացին, եթէ Չինացիին չափ լաւ երկրագործ մը ըլլար իսկ, միշտ սիպերիական հողին տրտում ու խոժոռ դէմքը, տագնապալի վիճակի մը մէջ պիտի պահէր զինքը. Մանաւանդ երկրին հիւսիսային մասերը այնքան խղճալի վիճակի մը մէջ կը գտնուին որ, եթէ իրենց ծոցին մէջ կոյս հանքեր ալ ունեցած չըլլային, ամենէն ծանր յանցաւորներուն համար մահուան պատիժէն աստիճան մը թեթեւ եղող տեսակէն աքսորավայրեր կրնային ըլլալ, թէեւ հարաւային, այսինքն Չինաստանի մօտերն եղող մասերը առատօրէն աւելի բեղմնաւոր են, բայց ոչ այնչափ, որչափ Չինաստան կամ խնդրոյ բուն առարկան եղող Մանչուրիան։

Թէեւ Սիպերիա մեծ ապագայ մը ունի իր առջեւ, երկաթուղիի մայր գիծը հետզհետէ ամէն կողմ ճիւղեր արձակելով ամբողջ երկրին բարգաւաճման մեծ զարկ մը պիտի տայ, և դեղին ցեղն ալ յառաջ գալիք օգուտներուն մասնակից պիտի ըլլայ, բայց ամէն բան բաց և բրինձին առաջ պետական գանձուն շնորհիւ կ'ըլլայ. և ասիկայ մեծ մասամբ անմիջական ներկային գործը չէ, քանի որ ա.ե.ի անհրաժեշտ ուրիշ ստիպողական ներկաներ կան, և եթէ մասնաւոր ընկերութիւնները պիտի ըլլային առեւտրական ուղիները հայթայթողները, երկիրը տակաւին վճարող վիճակի մէջ չըլլալով, խորհուրդն անգամ ներելի չէր կրնար ըլլալ։

Ոեւէ ընկերային ձեռնարկ, ըլլայ երկաթուղի մը, նաւային հաստատութիւն մը, ջրային կամ հանքային ընկերութիւն մը են, երբ տարեկան հարիւրին մէկ իսկ դրամագլուխի վճարք և հարիւրին չորս իսկ շահաբաժին մը կրնայ ապահովել, մինչեւ հարիւրաւոր միլիոններ կրնայ ստեղծել. խնդիրը դրամին վրայ չէ այլ վճարող գործ մը գտնելուն վրայ. և երբ Սիպերիոյ վրայ խորհուի, թող դրամագլուխի տարեկան վճարք մը, այլ հարիւրէն մէկ երկու շահաբաժին անգամ սուղ երազ մը կրնայ ըլլալ տակաւին։ Ուստի գործը Ռուսիոյ պետական գանձուն կը մնայ դարձեալ, և ինչպէս որ ըսինք, այժմ ուրիշ աւելի անհրաժեշտ պէտքեր գտնուելուն համար, Սիպերիոյ մեծ ապագան քանի մը տարիներու գործը չի կրնար ըլլալ։

Արդ այս վիճակին մէջ Ռուս պետութեան ընելիքը, Սիպերիոյ գործաւոր դասակարգին՝ ժամանակին յառաջդիմութեան հասնելու համար կարելի եղածին չափ օգնելու սահմանէն անդին չի կրնար անցնիլ. և Մանչուրիա Սիպերիայէն աւելի երախտագէտ երկիր մը ըլլալուն համար այս վերջինին համար պատրաստուելիք ոեւէ համագամ, անոր պիտի մատուցուի անշուշտ, միայն թէ Չինացին Ռուսէն աւելի լաւ երկրագործ մը ըլլալով, միշտ պիտի կրնայ յաջողութեամբ մրցիլ անոր հետ. և հետաքրքրական պիտի ըլլայ տեսնելը թէ Ռուս կառավարութիւնը ինչ եղանակով պիտի օգնէ Մանչուրիա գաղթող Ռուս գիւղացիին, որպէս զի կարենայ անիկա արուեստականօրէն մրցիլ իր դեղին հակառակորդին հետ, մինչդեռ չի կրնար մրցիլ բնականօրէն։

Այս մասին մինչեւ հիմա տեսնուած երկու սովորական եղանակներ կան։ Մէկը տկար կողմին միայն բացառիկ կերպով օգնելն է որ միւսին յաղթէ։ Միւսն ալ առանց ուղղակի տկար կողմին օգնելու, զօրաւորին յառաջդիմութեան դէմ արգելք ըլլալն է, որպէս զի անիկայ ալ ետ մնալով, արդէն ետ մնացող կողմին հետ հաւասարակշռութեան մէջ մնայ։

Չեւակերպական, խաբուսիկ խօսքերու մի նայիք. անոնք գործին տեսական կողմերն են միայն. իրականը նայինք։ Այլեւս Մանչուրիոյ բնիկը, Ռուսիոյ համար օտարական Չինացին չէ. մէկ խօսքով Ռուսիոյ հպատակն է այն. այսինքն Ռուսին հետ մէկտեղ Ռուս կայսրութեան զաւակը. և եթէ միեւնոյն հօր զաւակները ինչ ինչ կէտերու մէջ իրարմէ տարբեր յատկութիւններ կ'ունենան, հաւասարակշռութիւնը պահելու մասին հարկ եղած է'ն մեծ փափաքը և ջանքը. աւելի առաջ գացողին օձիքէն բռնելով զայն ետ քաշելու և յետադէմին հաւասար վիճակին բերելուն մէջ չի կայանար, այլ յետադէմը յառաջ մղելով յառաջադէմին հասցնելուն մէջ։

Արդէն ռուս գիւղացին գունդագունդ Մանչուրիա դիմել սկսած է, եւ Ռուս կառավարութիւնը ու սիպերիական երկաթուղին ամէն օգնութիւն կը մատուցանեն այդ գաղթային հոսանքին ազատ շարժման. բայց Ռուս հողագործը աւելի զօրաւոր մրցակից մը պիտի գտնէ հոն. ու թէև օր մը կրնայ թուով հաւասարիլ անոր և գուցէ զայն գերազանցել, բայց թուով չի լմննար գործը. խնդիրը զայն օգտակար ընելուն, օգտակար ըլլալու վերածելուն վրայ է. և եթէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը անտարբեր գտնուի իր Ռուս զաւակներն ալ Չինացի զաւակներուն վիճակին բարձրացնելու երկրագործութեան մասին, իր զինուորական և քաղաքական անհուն աշխատասիրութեանց արդէքը շատ չէզոքացած վիճակի մը մէջ մնացած պիտի ըլլայ։

Հիմա ամէն մարդ կրցաւ հասկնալ որ Սիպերիական երկաթուղին գլխաւոր բաբար Չինաստանի հիւսիսային մասին կամ Մանչուրիոյ համար շինուած պիտի ըլլար, և Միջին Ասիոյ Խանութեանց երկիրները միայն երկրորդական դեր մը ունէին անոր մէջ. իսկ բուն Սիպերիա և մանաւանդ անոր հիւսիսային մասերը երբեք իրաւունք մը չէին տար որ իրենց սիրոյն համար 100 միլիոն ոսկերէն ծախք ըլլար։

Ռուսական այն կէս-պատերազմական աճագին յոգնութիւնները, որոնք Օտեսայէն Վլատիվոստոք և Վլատիվոստոքէն Օտեսա մինչեւ երկու հազարական զօրք, ռազմական ապրանք, երկաթուղիի կազմածներ և պէտք եղած թուով ճամբորդներ կրնան փոխադրել, բաւականէն աւելի ծառայութիւն կ'ընեն հիմա Սիպերիոյ այն աճագին երկաթուղին շինուելէն ետքն իսկ։ Այս յոգնութիւնները Օտեսայէն մինչեւ Վլատիվոստոք երթեւեկութիւնը հազիւ մէկուկէս ամիս կը տեւէ. մինչդեռ սիպերիական երկաթուղիով տեղի ունեցող փոխադրութիւնը տակաւին անկէ աւելի կը տեւէ. և ասկէ ալ կրնայ հասկցուիլ որ Սիպերիոյ երկաթուղին եւրոպական Ռուսիան Սիպերիոյ հետ աւելի դիւրին և աւելի կարճ յարաբերութեան մէջ դնելու համար շինուած չէր։ Իսկ եթէ լոկ Սիպերիոյ համար շինուած ըլլար այն, այդ ապերախտ հողին սիրոյն այն աճագին գումարները վատնելը անխելքութիւն մը պիտի ըլլար պարզապէս։

Իրաւ է թէ Ասիական Ռուսիոյ, կամ թէ Կովկասիոյ և Միջին Ասիոյ Խանութեանց երկիրներուն բերքերը փոխադրելու մասին շատ մեծ ծառայութիւն մատուցած է Սիպերիոյ երկաթուղին և հետզհետէ աւելի մեծերը պիտի մատուցանէ. բայց պէտք եղած դրամական փոխարինութիւնը ընելու մասին տակաւին այնչափ տկար և անզօր են անոնք, որ եթէ Չինաստանի հիւսիսային մասը գրաւելու ծրագիրը օգնութեան հասած չըլլար, Միջին Ասիոյ Խանութեանց երկիրները և Կովկասիա գուցէ տակաւին երկար ատեն այդ մեծ երկաթուղիին սուլիչին ձայներուն արձագանգ չպիտի կրնային տալ։

ԼԻՈՆԲԷ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԿՂՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՐԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՍՐԱՀԸ

ԳԼԽԱԴԻՐ Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ ՀՐԱՇԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այսը Մերմերի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդէն ստացած ենք հետեւեալ շահագրգռական նամակը, զոր նոյնութեամբ կը հրատարակենք.—

Ազգօգուտ լրագրոյդ անցեալ թիւերէն միոյն միջոցաւ կը յայտարարէիք թէ Գլխադիր Ս. Յակոբ նորաշէն եկեղեցին և վարժարանը հրաշքով կը մատակարարուին։

Կը փութանք հաստատել ձեր այդ հրատարակութեան ճշմարտութիւնը.

Ա. Թաղիս բնակիչներէն Հալէպցի հանգուցեալ Խօմէր Էֆէնտիի կողակից Էմինէ հանըմ անուն կին մը անցեալ կիրակի Ներկայանալով Խորհրդոյս, յայտարարեց թէ ասկէ 35 տարի առաջ հայ հացագործի մը 300 ղշ. պարտք ունէր, ուստինոյն հացագործը չկարենալ գտնելուն համար շուղելով պարտքի տակ մնալ յանձնեց նոյն գումարը Խորհրդոյս, Ս. եկեղեցւոյ պիտոյից և աղքատ ննջեցելոց յուղարկաւորութեան գործածուելու համար։

Բ. Նոյնպէս Թաղիս բնակիչներէն և այժմ Վառնա բնակող Եղիսաբէթ անուն կին մը այս շաբթու նամակ մը գրելով Խորհրդոյս, կը յայտարարէր թէ՝ Թաղիս մէջ գտնուած իր 4 սենեակով տան վարձքը հեռաւորութեան պատճառաւ դժուար ըլլալով գանձել, Խորհրդոյս կը թողուր տան վարձքն առնել՝ ի նպաստ Ս. եկեղեցւոյս սնտուկին մինչեւ իր վերադարձը, որով փետրվար ամսէն Խորհուրդս ի վիճակի է ստանալու 60 ղշ. ամսէ ամիս։

Հրապարակաւ շնորհակալութիւն սոյն երկու ազնուասիրտ տիկնանց։

Եւ միթէ հրաշից կարգէն չէ՞ Պոլսոյ մի հեռաւոր խորշն և յետին աստիճան աղքատութեան տակ հեծող թաղի մը մէջ կանգնումը 2500 Օսմ. ոսկւոյ ծախուք փառաւոր Ս. Տաճարիս, արդեամբ և ջանիւք բարեպաշտօն Բարսեղ Էֆէնտիի Իսթամպօլլուեանի, որ երկիցս ականատես գտնուած է Գլխադիր Ս. Յակովբայ հրաշից։

Եւ որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր կամ կը հաւատար թէ երկու տարուան սուղ միջոցի մէջ և միմիայն ժողովրդական տասնոցներով պիտի ամբողջանար կիսաւարտ վարժարանը շուրջ 150 Օսմ. ոսկի ծախուք, և Ս. եկեղեցւոյ սնտուկին 75 Օսմ. ոսկւոյ հնադարեան պարտքը պիտի հատուցուէր։ Կրնանք ըսել թէ Պոլսոյ 40 եկեղեցեաց մէջ այսօր ամենէն լաւագոյն վիճակն ունի Ս. եկեղեցիս թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս, հակառակ թաղին աղքատութեան։ Ս. Եկեղեցւոյ սնտուկը այսօր ոեւէ պարտքէ զերծ է, և եկեղեցի և վարժարան կը մատակարարուին մի միայն չարժական հասոյթներով, և երբ կիրակի և ուրբաթ օրերն ալ անձրեւէ, ուխտաւորք չեն գար և այդ հասոյթն ալ կը դադրի, և այս պատճառաւ Խորհուրդս աւելի օդային երեւոյթներով կը զբաղի քան թաղային գործերով, և պատուարժան խմբագրութիւնդ ճշմարիտ էր երբ կը հրատարակէր թէ հրաշքով կը մատակարարուին։

Ցաւալի է անշուշտ որ կարգ մը նորաբոյս գրիչներ կրօն և հաւատք մէկ կողմ դրած յաճախ կը հրապարակեն թէ հրաշից դարը անցած է. այնպիսիք թող գան գոնէ վեց ամիս պաշտօնավարեն Խորհրդոյս հետ և այն ատեն պիտի համոզուին հաւատոյ սքանչելեաց և չա՛տ ու չա՛տ փոխուած պիտի մեկնին և անշուշտ իրենց յոռի գաղափարաց փոփոխմամբն առաւել օգտակար պիտի հանդիսանան մարդկութեան և երկրին։

Դիւան Թաղ. Խորհ. Գլխ. Ս. Յակովբայ Ուխտատեղւոյս
Ատենապետ Գ. Ճիվանեան
Վ. Ատենադպիր Տ. Լօքմայեան

ՏՂՈՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Ցաւալի և միանգամայն յայտնի պարագայ մըն է որ մեր տղաքը կարդալիք բան մը չունին։ Քանի մը դասագիրքեր ունինք որոնք ինքնին շատ բան չեն արժեր. իսկ մեր թերթերը որոնք արդէն ընդհանրապէս չափահասներուն համար պէտք եղած նիւթերը չեն պարունակեր, տղոց ընթերցման արժանի մաս մը չունին։ Ուստի թերթ մը լեցնելու գիտակցութեամբ գրիչը ձեռք կ'առնեմ բաներ մը գրելու տղոց համար, զորս հասակաւորներն ալ կարդալով վնաս մը չպիտի ունենան, և ընդհակառակն շատ մեծ օգուտներ պիտի կրնան քաղել։

Ուստի կը յուսամ որ այս յօդուածը հրապարակուած տեսնելով՝ ոչ մէկը մտքէն պիտի անցընէ թէ տեղ լեցնելու համար գրուած է։ Ընդհակառակն ամէն մարդ գոհ պիտի ըլլայ, մեր մէջ օգտակար նորութիւն մը մտցուած և իր տղուն ալ կարդալիք օգտակար բան մը ունենալը տեսնելով։

⁂ Արդ, սիրելի եղբայրներս, քով գիտցէք որ մարդուն՝ ամենամեծ օգուտ ունեցող բաներէն մէկը հանգիստն է։ Անոր օգուտները համրելը շատ երկայն պիտի ըլլար, բայց անոնցմէ գլխաւորներուն վրայ քիչ մը պիտի խօսիմ։

Բայց նախ գիտնանք թէ ինչ է քունը։

Ջիղերուն ույժը գործունէութեամբ կը մաշի և հանգստի պէտք ունի։ Մաշած նիւթերը կերակուր և քունով կը վերանորոգուին։ Ահա այս է քունը։ Չափահասները 6-7 ժամ պէտք է քնանան, իսկ տղաքը, տկարները և հիւանդները քիչ մը աւելի։

Գերմաններէն գեղեցիկ առած մը կ'ըսէ.— «Կանուխ անկողին մտնելը և կանուխ ելլելը կեանքս կ'երկնցնէ»։ Կանուխ ելլելուն ամենէն մեծ օգուտը սա է որ, մարդուն զուարթութիւն և առողջութիւն կուտայ։ Այն մարդը որ շատ կը քնանայ և ուշ կ'ելլէ, ամեներէն աշխատելու յօժարութիւն չունենար։

Խելացի տղայ մը աղէկ գիտէ թէ քրտինքին իր վրայ չորնալովը և վերնամորթին միշտ նորոգուելովը մարդուն բնական մորթի աղտոտութիւնը յառաջ կուգայ։ Այն ջուրը, որով մեր երեսը և ձեռքերը լուացինք, մանրադէտի տակ բերուելով՝ անհաշիւ աւելի վերնամորթի պզտիկ մասեր և մազեր կը ցուցնէ. իսկ այն ջուրը որով միայն քանի մը օր գործածուած ճերմակեղեններ լուացուած են, աղտոտ ջուրի մէջ ապրող անհամար կենդանիներ կը ցուցնէ։ Ասկէ զատ մորթը անդադար փոշիով և ուրիշ տեսակ բաներով կ'աղտոտի։ Ասոր համար օրական կատարեալ մաքրութիւն մը՝ լաթով, ջուրով և օճառով՝ անհրաժեշտ է. և [illegible] չէ բաւեր միայն երեսը, վիզը և ձեռքերը լուալ, այլ պէտք է ամբողջ մարմինը լուալ, կ'իմանա՞ք։

Յայտնի է թէ կը լուացուինք, մեր մորթին ծակտիքները բանալու և ազատ շունչ առնելու համար. Նոյնպէս յայտնի է թէ միայն քիթով և բերանով օդ առնելը մեզի չի բաւեր։ Ասոր իբր ապացոյց պզտիկ պատմութիւն մը պատմեմ, որ Լէօն Ժ. Պապին ժամանակ տեղի ունեցած է։— Պզտիկ աղջիկ մը եկեղեցական տօնի օր մը հրեշտակի դեր պիտի խաղար. այս պատճառաւ զայն ոսկեզօծ թուղթերով պատեցին։ Բայց հանդէսէն քանի մը ժամ ետքը, խեղճ աղջիկը արդէն դիակ մը դարձած էր։

Խելացի տղան սանք գիտնալով, անկողնէն ելածին պէս ջուրին կը մօտենայ։

Լուսցուելէն ետքը նախաճաշը կուգայ, ուր նկատելի կէտերը չեն պակսիր և որոնց վրայ ետքը պիտի խօսիմ։ Անկէ ետքը դպրոց երթալու պատրաստուելու է։

Հոս կարեւոր պէտք մը պիտի չնշեմ. —Ճշդապահութիւնը։ Ամէն օր պէտք է որոշեալ ժամանակին դպրոցը գտնուիլ։ Թէև 5-10 վայրկեան ուշ դպրոց հասնելով մեծ կորուստ մը չէք ունենար (կորուստ մը միշտ կայ սակայն), բայց շատ լաւ կ'ընէք ձեր տղայ հասակէն ճշդապահութեան վարժուելով, վասն զի անոր օգուտները անհամար են։ Այս լաւծիս ապացոյցը ապագային դուք ինքնիս պիտի գտնէք. կարելի է ձեզմէ ուշիմները այսօր ալ զայն գտած են։ Հոս ճշդապահութեան վրայ աւելի չեմ կրնար խօսիլ, քանի որ թերթիս սիւնակները անով չի պիտի լեցնեմ, բայց դուք խելահասներուն կամ չափահասներուն անոր վրայ աւելին ըսել տուէք։

Տղաքը դպրոց հասնելնէն ետքը գէշ սովորութիւն մը ի գործ կը դնեն.—Դասերնին՝ տունը պատրաստելու տեղ՝ դպրոցը կը պատրաստեն։ Այս ունակութիւնը ձեզի շատ մեծ վնասներ կը հասցնէ, պարոններ, վասն զի՛ք թէ բան մը չէք սորվիր։ Եթէ դասերը դպրոցը պատրաստել պէտք ըլլային, դասատուները ինչո՞ւ տունը պատրաստելու համար պարտականութիւններ տային ձեզի։ Դասերնիդ տունը պատրաստելով՝ ժամանակ ունիք գրածնուդ վրայ խորհրդածելու. իսկ եթէ ձեր պարտականութիւնը դպրոցը պատրաստէք, մեքենաբար կը գրէք առանց գրածնուդ գիտակից ըլլալու. և այս կերպով ի՞նչ կրնաք սորվիլ, ըսէ՛ք։ Հոս կարծեմ տեղն է ըսելու թէ այն տղաքը որոնք իրենց տետրակները ուրիշներուն կուտան ընդօրինակելու (գուցէ կարծելով թէ անոնց աղէկութիւն ըրած կ'ըլլան), իրենց ընկերներուն ամենամեծ չարիք մը հասցուցած կ'ըլլան։ Եթէ ծոյլերը անգամ մը այսպէսով պատիժէն փախչին, համը բերաննին կը մնայ, ալ կը սովորին և միշտ այսպէս ընել կ'ուզեն։ Թո՛ղ տղան անգամ մը իր արժանի պատիժը կրէ, յուսալի է որ իր ունակութիւնը և ծուլութիւնը թողու։ Կարելի է մէջերնիդ քանի մը հոգի գտնուին, որոնք առարկեն թէ՝ իրենց ընկերները պիտի սրդողին, երբ իրենց տետրակը չտան անոնց. հոգ չէ՛, անոնք թող սրդողին, դուք սա համոզումը պիտի ունենաք թէ ձեր ընկերոջը աղէկութիւն մը ըրիք, և այս ձեզի կը բաւէ։

Դպրոցականի մը ամենէն մեծ առաքինութիւններէն մէկն է, դասի ժամանակ ուշադրութիւն ընել։ Աշակերտը պէտք է գիտնայ թէ առանց անոր դպրոցին մէջ բան մը չի կրնար սորվիլ։ Տունը ուղածին չափ թող աշխատի. առանց դասատուին խօսքերուն ուշադրութիւն ընելու, բան մը չի կրնար հասկնալ։ Եւ ինչո՞ւ դպրոց երթանք. գիրքերնիս կ'առնենք տունը կը նստինք, դպրոցի ամսական չենք տար, որ երբեմն բաւական բարձր ալ է, և մեր սորվելիքը շատ աւելի շուտ կը սորվինք, քանի որ դասատուն միայն մեզ չպիտի դասախարակէ, այլ մեր 30. 40, 50 դասընկերն ալ մէկտեղ։ Մարդ տղայ հասակին մէջ միշտ մէկուն պէտք ունի որ զինքը ամէն բանի մէջ առաջնորդէ։ Արդէն ուշադրութիւնը աշխատելէն վախցողներուն շատ աղէկ է վասն զի իւրաքանչիւր աշակերտ կրնայ, առանց տունը շատ աշխատելու, դասի ժամանակ դասատուին խօսածներուն ականջ դնելով պէտք եղածը սորվիլ։

Գրեթէ ամէն տղայ կարդալու կամ գրելու ժամանակ իրեն պէտք եղած ձեւը չառներ, և չի գիտեր թէ աչքերը ինչպէս խնամելու են. ասոր գէշ հետեւանքները շատ են. հետեւաբար հետեւեալ կանոնները իւրաքանչիւր ընթերցողի — ըլլայ տղայ կամ չափահաս — նկատառութեան կը յանձնեմ։

1. Ամենէն կէս մթութեան մէջ մի՛ կարդար և մի՛ գրեր. նոյնպէս վերջալոյսի և արշալոյսի ժամանակ ամենեւին բարակ, նուրբ ձեռագործներ մի՛ չըներ։ 2. Զգուշացի՛ր բոլորովին լոյս տեղէ մը մութ տեղ մը, շատ տաք տեղէ մը պաղ տեղ մը երթալէ։ 3. Օրուան միջոցին աշխատելու տեղդ անանկ մը որոշէ որ՝ քիչ մը երկինք կարենաս տեսնել և պատուհանը քու ձախ կողմդ գտնուի(*)։ 4. Արեւուն ճառագայթները ամենեւին գիրքիդ կամ տետրակիդ վրայ ինկալու չեն։ (Ասիկա կարելի է դուք ինքնիդ զննած էք. արեւուն ճառագայթները վրան ինկած գիրք մը կարդալէ քիչ մը վերջը կը տեսնէք թէ աչքերնիդ կը մթննան)։ 5. Կառքով գացած և պառկած ժամանակդ ամենեւին մի՛ կարդար. ընաւորութեան լամբարի կրակի մի՛ աշխատիր։ 6. Գրելու ատենդ վերնամարմինդ միշտ շիտակ բռնէ, կուրծքդ գրասեղանին մի կրթնցներ և միայն գլուխդ քիչ մը դէպի առաջ ծռէ։ 7. Աչքերդ պաղ ջուրով առնուազն օրը երկու անգամ լուա։ 8. Կարդալու ժամանակ միշտ կրթնէ և գիրքը երկու ձեռքով վեր բռնէ, այնպէս որ քիթէդ մինչև գիրքը 42—50 հարիւրորդամետրի հեռաւորութիւն մը գտնուի։ 9. Միայն սև մելանով դիւրատեսանելի, մութ-կապոյտ կամ սեւ գիծերու վրայ գրէ։ 10. Եթէ զգաս որ աչքերդ յոգնած են, քիչ մը յոգնութիւն առ և այդ ժամանակամիջոցին մէջ հեռուները նայէ։ Փորձէ միշտ հեռուները նայիլ (քանի որ մարդ գրեթէ միշտ իր առջին նայիլ ստիպուած է)։ 11. Ամենեւին մի փորձեր ակնոց գործածել. եթէ երբեք ակնոցի պէտք տեսնես, բժշկին դիմէ և միայն անոր հրամանին համեմատ գործէ։

Այս կանոններուն չհետեւողները կա՛մ հեռատեսութենէ կամ կարճատեսութենէ կը բռնուին. և կարծեմ ոչ մէկը մօտքէն պիտի անցընէ թէ այս կամ այն անմնաս է. երկուքն ալ իրենց քիչ կամ շատ վնասը ունին։ Ճիշդ է թէ կարճատեսութիւնը մարդուն մեծնալուվը կը հեռանայ, բայց նորէն ոչ մէկը մեծ ուրախութիւն մը պիտի ունենայ, երբ տեսնէ թէ իրմէ քանի մը կանգուն հեռու գտնուող իր մը չի կրնար տեսնել. իսկ հեռատեսութիւնը երթալով մեծ համեմատութիւններ կ'առնէ։ Ցիրաւի, այս վերջին հիւանդութիւնը առաջինէն աւելի տխուր է. կը տեսնես ծեր մը որ քիթին վրայ ակնոց մը դրեր է և նորէն կարող չէ չնորհքով մը տեսնել։

Արդ, ով որ իր աչքերը հիւանդացնել կ'ուզէ, թող վերոյիշեալ կանոնները նկատի չառնէ։

Տղան ցորեկին դպրոցէն ելլելով տուն կուգայ ճաշելու։ Կերակուրի ժամանակ հետեւեալ կանոնները նկատի առնուելու են։

1. Կերակուր ուտելու մէջ մեծ կանոնաւորութիւն պէտք է տիրէ. օրինակի համար այսօր ժամը 6ին ցորեկուան ճաշ ընել, վաղը 8ին և միւս օրը 7ին չըլլար։ 2. Ամէն ճաշի միջեւ 5—6 ժամ պարապ ձգելու է, ժամը մէյ մը բերանը բան մը նետել չըլլար։ 3. Կշտանալուդ պէս սեղանէն ելի՛ր, քիչ մըն ալ ուտեմ մի՛ ըսեր։ Հոգեկան ծուլութիւնը, աշխատելու յօժարութիւն չունենալը, ստամոքսի ցաւը, շատ ուտելու հետեւանքներն են։ 4. Ստամոքսի ցաւ ունենալ չուզողը պէտք է նաև աղէկ ծամէ, մնունդը լաւ մը լօրձունքոտէ. պէտք եղածին չափ ջուր խմէ (թէ՛ քիչ և թէ շատ խմելը վնասակար է) և եթէ նեղ հագուստներ հագած է, զանոնք քակէ։ 5. Կերակուրէն անմիջապէս ետքը մեծ չարժումներ ընելը խելացիի գործ չէ, բայց մէկ երկու ժամ ետքը ուժով չնչառութեան հետ կապուած մարմնոյ չարժումներ կատարելու է։ 6. Լեցուն ստամոքսով անկողին երթալը գէշ հետեւանքներ ունի։ 7. Շատ ուտելով դժուարամարսութեան դատապարտուած մը կրնայ բժշկուիլ. եթէ քանի մը օր չուտէ, կամ լաւ եւս միայն դիւրամարսելի նիւթերով գոհանայ։

Կերակուրէն ետքը նորէն ջուրին մօտենալու է, ակռաները լուալու համար։ Անոնք իբր ծամողութեան և խօսելու գլխաւոր գործիքները՝ մեծ կարեւորութիւն ունին եւ մեծ խնամքներու կը կարօտին։ Ամէն օր, այսինքն առաւօտները և իրիկունները, եւ եթէ կարելի է՝ ամէն ճաշէ վերջը իսկ, ակռաները ամբողջ բերնին հետ մաքրուելու են, որպէս զի անոնց վրայ աղտոտութիւններ չմնան։ Դիտենք թէ աղտոտութիւնը ակռային վրայ մնալով, անոր վրայի փափուկ մորթը կը մաշեցնէ, և ահա այսպէս ակռայի ցաւը յառաջ կուգայ։ Բայց ակռայի ցաւը միայն ասկէ չի գոյանար. բերնով կաղին, ընկոյզ կամ ասոնց նման պտուղներ կոտրելը, բերանը մէյ մը տաք և անմիջապէս ետքը պաղ կերակուրներ դնելն ալ ակռաներուն մեծ վնաս կը հասցնեն։

Հոս ակռաները չխնամելուն հետեւանքները համրելը աւելորդ է, ամենքս ալ գիտենք թէ զանոնք երեսի վրայ ձգելով ո՛չ միայն դժուարամարսութենէ կը տառապինք, այլ և ասկէ աւելին ալ կ'ենթարկուինք. Բայց շատ քիչեր իրենց ակռաները պէտք եղածին պէս կը խնամեն, և տխմարօրէն ակռայի ցաւէ կը տառապին և ատամնաբոյժին գրպանը կը լեցնեն։

Ա. ՄԻՍՔՃԵԱՆ

(*) Այս պարագան մեր դպրոցի վարիչներուն և տնօրէններուն նկատառութեանը կը յանձնեմ. քանի որ գրեթէ ոչ մէկ տեղ այս կարեւոր կանոնին համաձայն գործ կը տեսնուի, այլ ամէն մարդ գրասեղանները ըստ կամս կը չարէ։

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Ատանայի Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդ Տ. Պօղոս եպսկ. Թէրզեան, Պատրիարքարանէ ստացած հրահանգին վրայ, պաշտօնէ ձեռնթափ ըլլալով Պոլիս կուգայ։ Պատրիարքարանէ հեռագրաւ տեղապահ նշանակուած է Պահապանեան Ռափայէլ Վ.։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

1000 ՀՆԴԻԿ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ մայիսին Լոնտոն պիտի երթան, Էտուըրտ Թագաւորին թագադրութեան ներկայ գտնուելու համար։ Ասոնց 750ը հետեւակազօրք և 250ը հեծելազօրք են։ Գնդապետ Տօուըն պիտի հրամայէ այս գունդին, որ ամէն տեսակ զօրք և Հնդկաստանի ամէն բոլոր կարեւոր ցեղերէն ներկայացուցիչներ պիտի պարունակէ, ամէն ցեղ իրեն յատուկ համազգեստը պիտի ունենայ։ 100 կանոնաւորներէ ջոկատներ պիտի ընկերանան Հնդիկ գունդին։ Այս բոլոր զօրքերը Լոնտոնի մօտերը մասնաւոր բանակատեղի մը մէջ պիտի բերեն իրենց վրանները և բանակատեղի համար պէտք եղած նիւթերը։ Ասոնցմէ զատ թագադրութեան ներկայ պիտի գտնուին շատ մը Հնդիկ իշխաններ, ցեղապետներ, Մահարաճաններ։

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼԶԼԻ, Անգլիոյ բանակին նախորդ ընդհ. հրամանատարը, առողջական պատճառներու համար է որ Հարաւ. Ափրիկէ կ'երթայ։ Լորտը չաբաթ մը Բարեյոյս պիտի մնայ։ Բնական է որ Լորտ Ուոլզլիի Հարաւ. Ափրիկէ երթալը կարգ մը ենթադրութիւններու տեղի կուտայ, բայց իրողութիւնը այն է թէ կառավարութիւնը չէ որ զինքը հոն կը ղրկէ։ Ասոր հետ մէկտեղ Լորտ Ուոլզլիի պէս անձնաւորութեան մը ներկայ պարագաներու մէջ Թրանսվալ երթալը մասնաւոր ուշադրութիւն գրաւած է, և արդէն պաշտօնական շրջանակներու մէջ գոհունակութիւն յառաջ բերած է։ Անկարելի չէ որ Լորտ Ուոլզլիէն խնդրուի ժամանակ մը Բարեյոյս մնալ, իբրև խորհրդական Լորտ Քիչընըրի։

ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍԻ վիճակը միշտ ծանր է։ Քանի մը օրէ ի վեր գիշերները շատ անհանգիստ կ'անցընէ։ Հարաւ. Ափրիկէի տաք օդը աննպաստ ազդեցութիւն մը ըրած է Սէսիլ Ռոտսի վրայ, որուն վիճակը ծանրացուց վերջերս ծագած դատական գործ մը։ Հիւանդին թոքերը կը ճնշուին։ Տքդ. Ճէյմըսըն միշտ քովն է։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ թիւը չարունակ կ'աճի Գերմանիոյ մէջ։ 1880ին խորհրդարանական ընտրութիւններու միջոցին ընկերվարական կուսակցութիւնը 312000 քուէ չահեցաւ, 1884ին՝ 550000, 1887ին՝ 763002։ 1890ին ընկերվարականները առաջին անգամ ըլլալով գերազանցեցին միւս կուսակցութիւնները քուէի առաւելութեան կողմէ, 1427000 քուէ չահելով։ 1893ին այս թիւը 1787000 բարձրացաւ, իսկ 1898ին 2107000ի։ Ընկերվարական կուսակցապետները յոյս ունին թէ յառաջիկայ ընտրութիւններու միջոցին պիտի կրնան մինչև 1000000 քուէ աւելի չահիլ, բան մը որ 100ի պիտի բարձրացնէ Ռայխսթակին ընկերվարական անդամներուն թիւը, և հետեւաբար ամենէն զօրաւոր դիրքը պիտի տայ այդ կուսակցութեան, Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ։

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ օրը սովորութիւն է որ Պավիէրայի խնամակալ իշխանը 12 աղքատ ծերունիներու ոտքերը կը լուայ։ Այս տարուան համար որոշուած ծերունիներէն 7ը դռնապան են, 1ը ճամբայ շտկող, 1ը փերեզակ, 1ը ատաղձագործ և միւս երկուքը անգործ։ Ասոնցմէ մէկը 97 տարեկան է, մէկը 95, երեքը 94, վեցը 92 և մէկը 91։

ՊՕԷՐՆԵՐԸ անցած չաբթու ալ հնարքով մը ազատեցան Անգլիացիներու հետապնդումէնէն։ Անգլիական հինգ գունդեր Օրանժի մէջ, Հարրիսմիթէն սկսելով եռանկիւն մը ձեւացուցին և Պօէրները մէջը պաշարեցին։ Երկու գնդապետներ ալ պահուըտած Պօէրները գտնելու յոյսով Ռէնոսթըր գետը կը խուզարկէին, բայց հազիւ 9 հոգի կրցան գտնել։ Պօէրներուն մեծ մասը յաջողեցաւ փախչիլ իրենց սովորական ռազմագիտութեամբ, այսինքն կովերու, եզներու հօտ մը թող տալ իրենց առջեւէն, մօրակով քշել զանոնք, և ասոր հետեւանքով յառաջ եկած խառնաշփոթութեան շնորհիւ ճամբայ մը բանալով խոյս տալ։ Լորտ Քիչընըրի քարակերտ ամրոցներու երկար շղթան ա՛յս անգամ ալ օգուտ չունեցաւ։ Անգլիացիները միայն 50 Պօէրներ գերի կրցան բռնել, բայց առատ պաշար և բազմաթիւ արջառ ձեռք ձգեցին։

ՆՈՐ ԶՕՐՔԵՐ ճամբայ կ'ելլեն Անգլիայէն, Թրանսվալ երթալու համար։ Յառաջիկայ ապրիլի սկիզբները 11 վաշտ Եոմէնրի զօրք նաւ պիտի նստին։

ԱՆԳԼԻՈՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ մասին հարցապնդումներ կ'ըլլան տակաւին Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Անցած ուրբաթ օրը Իռլանտացի երեսփոխան մը հարցուց թէ այդ դաշնակցութիւնը իրաւունք կուտա՞յ Ճափոնցիներուն որ Աւստրալիոյ գաղթավայրերուն մէջ հաստատուին և վաճառականութիւն ընեն։ Գաղթային նախարարը ժխտական պատասխան տուաւ։ Ազատական երեսփոխան մըն ալ հարցուց թէ դաշնագիր տէրութիւններէն մէկը կամ միւսը պիտի կրնա՞յ անկախօրէն միջոցներ ձեռք առնել, երբ տեսնէ թէ իր չահերը վտանգի մէջ են։ Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց թէ կնքուած դաշնագրին մէջ չկայ բան մը, որ արգելք ըլլայ մէկ կամ միւս տէրութեան իր չահերը պաշտպանելու համար հարկ դատած միջոցները ձեռք առնելու։ Դաշնագիրը պարզապէս կը տրամադրէ թէ՝ երբ հարկ ըլլայ երկու տէրութիւնները անկեղծօրէն իրենց կարծիքները պիտի փոխանակեն, որպէս զի համաձայնութեան մը գան, երբ իրենց չահերը վտանգի տակ ըլլան։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին առջի օրուան նիստին մէջ աղմուկ մը ծագեցաւ համագերման կուսակցութենէն Պ. Շէօնէրէրի արտասանած մէկ ճառին հետեւանօք։ Ատենաբանը իր ճառը աւարտեց «կեցցեն Հօհէնձօլըրնները» աղաղակելով։ Աջակողմի և կեդրոնի երեսփոխանները խստիւ բողոքեցին ասոր դէմ։ Համագերման կուսակցութիւնը ոյժ տուաւ իր պետին, «կեցցեն Հոհէնցոլըրնները» կրկնելով։ Պ. Շէօնէրէր ի կարգ հրաւիրուեցաւ։ Յետոյ սաստիկ յուտանքներ փոխանակուեցան երիտասարդ Չեխերու և համագերմաններու միջև։ Կեդրոնի կուսակցութենէն տեղեկաբեր Պ. Քադրայն խստիւ բողոքեց Պ. Շէօնէրէրի խօսքերուն դէմ, յայտարարելով թէ Աւստրիացիները առանց ցեղի և կուսակցական խտրութեան, կատարելապէս կցուած են կայսեր և կայսրութեան։ Պ. Քադրայնի բանախօսութիւնը երկարատեւ ծափերով ընդունուեցաւ։

Միւս կողմէ Ռայխսրաթին աւելի առջի օրուան մէկ նիստին մէջ Չեհ երեսփոխան Պ. Սվօզէն կարեւոր ճառ մը արտասանելով, սաստկապէս քննադատած էր Գերմանիան։ Չեհ երեսփոխանը կ'ըսէր ի մէջ այլոց.— «Աւստրիա իր Ռուսական սահմանագլուխը կ'ամրացնէ։ Բայց Ռուսիա քանի քանի անգամներ բարեացակամութիւն ցուցուցած և օժանդակած է իրեն։ Եթէ Աւստրիա իր ակնարկը դարձնէ իր վաղեմի թշնամիին՝ Գերմանիոյ, շատ աւելի պատշաճ ու տրամաբանական բան մը ըրած կ'ըլլայ։ Թոյլտուութիւն կ'ըլլայ որ Գերման դեսպանը Աւստրիոյ գործերուն խառնուի, և միւս կողմէ Գերմանիա կը հրամայէ Աւստրիական պաշտօնատարներու որ Չինաստանէն դարձող Գերման զօրքերուն թոյլ տրուի ուզածնուն պէս անցնիլ Աւստրիական հողէն՝ Գերմանիա դառնալու համար»։

Ռայխսրաթին զանազան կուսակցութիւններուն միջեւ գտնուած այս բուռն հակառակութիւնները կը վախցուի որ աւելի սաստիկ տեսարաններ յառաջ գալու պատճառ ըլլան։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը դպրոցական նոր օրէնք մը հրատարակեց, որուն համաձայն ամբողջ Ռուս կայսրութեան մէջ բոլոր տղաք, նոյն իսկ ոչ-Ռուս ծնողքներու զաւակները, պարտաւոր պիտի ըլլան անպատճառ ռուսերէն սորվիլ։ Բոլոր դասաւանդութիւնները Ռուսերէն լեզուով պիտի ըլլան։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1902 — 1319 1902

ՏՃԿ. ԼՏ.

Օր	ՄԱՐՏ	Զիլհիճէ	Մարտ
7	ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Ժ.Ա. օր Մեծ-Պահոց։ Տծ. Գուրպան Պայրամի։ Վերջ յիսուն աւուրց երկրորդի մասին ձմերան։	10	20
Կէսօր 6.1			Կէսօր 5.40

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ.Պոլիս	9	Պէյրութ	—	Բեդերապ	—18
Արքանկէլ	0—3	Բարիզ	4	Վիեննա	—4
Սոֆիա	—3	Աթէնք	10	Թրիէստ	9
Իզմիր	—	Տրապիզոն	—	Սելանիկ	— 8

ԹԵՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի (2)

ՔԱՄԻՅԼ ԲԷՌ

ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԿԻՆԸ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ա.

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ ՍԲԼԱՆՏԻՏ-ՕԹԷԼԻ ՄԷՋ

Բոլ անհրեւոյթ եղաւ չարժուն կամ կայուն խմբակներուն միջեւ։ Մօրիս տը Սէնլուվան երկրորդ յարկը ելաւ, յիշելով մեծ սրահին այն սքանչելի տեսարանը որ այդ յարկէն կը պարզուէր դիտողին աչքին առջեւ։ Սանդուխներէն մէկուն գլուխը հասնելուն, վանդակորմին կրթնեցաւ և սկսաւ հիացմամբ դիտել աչքին առջեւ պարզուած աղուոր տեսարանը։ Կիսաշրջանակաձեւ անհուն սրահին,—որուն ձեղունը բարձր էր եկեղեցիի մը պէս,—ոսկեզօծ պատերը զարդարուած էին զէնքերով, վրաններով, չըքեղ դրօշակներով. պատերու բոլոր խորշերուն մէջ կանաչ բոյսերու խուրձեր հաճելի պէսպիսութիւն մը կը դնէին փայլուն զարդերուն մէջտեղ։ Վարը, երկսեռ խուռն ամբոխ մը, որուն մէջ կիներու արդուզարդը ըստ բաղդին ճերմակ, վարդագոյն կամ կապոյտ երանգ մը կը կազմէին։ Նուագախումբին զուարթ երաժշտութեան ձայնով զոյգերը իրարու փարած՝ կ'ոստոստէին, կը դառնային. և այնքան բազմաթիւ էին և արագօրէն կը դառնային, որ նոյն իսկ վալսի միջոցին անկարելի կ'ըլլար գետինը տեսնել։

—Ճիշդ ծով մը՝ կապոյտ, վարդագոյն կամ ճերմակ կոհակներով, մտածեց նաւային սպան։

Եւ երկար ատեն անշարժ մնաց տարտամ երազանքի մը մէջ, զինքը շրջապատող ընդհանուր զուարթութեան ազդեցութեան տակ ինք ալ երջանիկ։

Մօրիս կ'որիկ հարստութեան մը տէր էր, և նաւային ասպարէզին մէջ լաւ ապագայ մը ունէր. բայց որբ մըն էր ինքը, և որբութեան ժամեր անցուցած էր աւելի, քան երջանկութեան։ Փափուկ և բարի սրտի մը տէր էր, և կեանքին մէջ մինակութիւնը շատ կը ճնշէր իր սրտին վրայ։ Ո՛րքան կը բաղձար ունենալ ընտանեկան բներ, հօգեր, զորս այնքան դժգոհութեամբ կը կըրէին իր ընկերներէն չատերը։

Անշուշտ կրնար ամուսնանալ. չատ դիւրին էր ատիկայ։ Բայց շատ պահանջկոտ էր Ֆիզիքական և բարոյական ձիրքերուն մասին այն օրիորդին որ իր կինը պիտի ըլլար. և տակաւին չէր հանդպած այնպիսի աղջըկան մը, որ իր վրայ միացնէր այն բոլոր աղնիւ յատկութիւնները, զորս կ'ուզէր որ ունենար իր պաշտումին միակ առարկան ըլլալիք կինը։

Ֆրանսական նաւահանգիստներու բարձր դասու ընկերութեան կամ իբրեւ նաւային սպայ՝ հանդպած հեռաւոր երկիրներու ֆրանսական գաղթականներու սալօններուն մէջ երբեմն կը կարծէր գտնել իրեն ամուսին ըլլալիք իտէալ աղջիկը, բայց շուտով կը զգար թէ խաբուած է, և սիրտը տակաւին ազատ էր, հակառակ մէկու մը հետ կապուելու ջերմ բաղձանքին։

Հիմայ, իր բարեկամին՝ Բօլի՝ այս պարահանդէսը գալու համար ըրած հրաւէրը սիրով ընդունիլը, թերեւս այն նախազգացումին համար էր թէ բաղդը վերջապէս դիմացը պիտի հանէ իր կինը ըլլալու սահմանուած էակը։ Ամէն պարագայի մէջ տեսակ մը խռովք կը զգար իր մէջը. ապագայի տակաւին անծանօթ ժամերուն սպասելով եղական զուարթութիւն մը կ'իմանար։

Յամրօրէն սկսաւ իջնել սանդուխէն վար, որուն վրայ ձգուած թանձր գորգը երթեւեկողներուն քայլափոխի ձայնը կը մեղմէր, և հետզհետէ մօտենալ ամբոխին որ չարունակ կը չարժէր սրահին կեդրոնին մէջ, կամ նստած էր սրահին չուրջը չարուած նստարաններուն վրայ։

Սանդուխին վերջին անկիւնին վրայ անգամ մըն ալ կանգ առնելու պահուն, աչքին զարկաւ գեղեցիկ դէմքը երկու կիներու, որոնք նստած էին, և որո՛նք զիրենք շրջապատող անտարբեր դէմքերու բազմութեանը մէջ չես գիտեր ինչո՞ւ իր մասնաւոր ուշադրութիւնը գրաւեցին։

Մէկը՝ գունտ ու կլոր, գիրուկ, միջահասակ աղջիկ մըն էր, մազերը հրաշալի կերպով խարտեաշ, չարաճճի նայուածքով, հազիւ տասնեւեօթը տարեկան կ'երեւար. փափուկ, անուշ գարնանածաղիկ մը կարծես, որ նոր բացուած էր։ Երկրորդը աւելի մեծ կը թուէր, նրբահասակ, քիչ մը տժգոյն, կանոնաւոր դիմագծերով, խուլուն. սեւ աչքերով. թուխ, փայլուն մազերով, ամառուան բացուած ծաղիկն էր, չքեղ շուշանը, կամ վարդը փառաւոր։ Երկուքն ալ ճերմակներ հագած, և չափաւոր կերպով տէքոլդէ, հաւասարապէս գեղեցիկ էին. և իրենց մէկ մէկու չնմանիլն իսկ աւելի եւս աչքի զարնել կուտար փոխադարձաբար իրենց ունեցած հրապոյրը։

Մօրիս, չփոթած, իր նայուածքը երկու գեղուհիներէն մէկուն և միւսին կ'ուղղէր հետզհետէ. ապահովաբար հրապուրուած էր, բայց ո՞րկէ։

Դիպուածը այնպէս բերաւ որ գեղեցիկ թուխ աղջկան նայուածքը իր կողմը դարձաւ, և վայրկեան մը կանգ առաւ իր վրայ։ Մօրիս զգաց թէ կը դիտուի. իր դիմագծութիւնը, կամ թերեւս միայն իր համազգեստը անշուշտ ուշադրութիւնը գրաւած էր գեղուհիին։ Սիրտը բաբախել սկսաւ, և որոշում տուաւ թէ ասիկայ էր նախընտրելին։ Բայց յանկարծ միւսին մէկ ժպիտը, համարձակ մէկ զուարթութիւնը՝ ընկերուհիին մէկ խօսքին առաջ եկած՝ որուն հետեւանօք մանկամարդ աղջկան վարդագեղ չրթունքներուն մէջէն երեւցած ճերմակ ակռաները, ու վերջապէս անոր աղուոր կապոյտ փափաք աչքերը հմայեցին երիտասարդը։ Ո՛հ, այս աղջիկը պիտի նախընտրէր, եթէ բաղդը մօտեցնէր զինքը անոր։

Ու երիտասարդը կ'երեւակայէր զինքը անըջային պարտէզի մը մէջ, ուր այդ խարտեաշ հրեշտակին քովն կը քալէր մեղմիկ, սիրոյ հեշտագին, անուշ խօսքեր մրմնջելով անոր, որ մտիկ կ'ընէր լուռ, չիկնոտ և համակերպող երեւոյթով մը։ Այսպիսի անուշ ցնորքի մը մէջ ինալու յիմարութեանը վրայ երիտասարդ սպան ինքն ալ կը խնդար սակայն։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ վերջին նիստին մէջ դիտողութեան առարկայ եղեր են Արաբկիրի առաջնորդ Մուշեղ Ծ. Վ.ի վերջերս Պոլսոյ թերթերէ ոմանց մէջ հրատարակած մէկ քանի յօդուածները, որոնցմէ մէկուն պատասխանած էր անցեալ օր Սուրհանդակի մէջ Տ. Սարգսեան աւագ քահանան։ Կրօն. Ժողովոյ անդամները, ինչպէս նաև կարգ մը բանիմաց անձեր, չեն կրնար մեկնել և հասկնալ թէ այդ գրուածներէն ինչ օգուտ և ինչ չահ կայ և կ'արժէ որ Վիճակի մը առաջնորդը իր այդ դիրքին մէջ ձանձրութիւն յանձն առնէ հեռաւոր գաւառէ մը մինչև Պոլիս ղրկելու այդ թուղթի ծրարները։ Անոնց օգուտը մէկ կողմ, վնասն ալ ակներև է, որովհետև կրօն. ազատամտութեան ձևի տակ խեղ մը տարակոյսներ կ'արթնցնեն մտքերու մէջ։ Այս դիտողութիւնը ընողները կ'աւելցնեն միանգամայն որ Մուշեղ Ծ. Վ. իր առաջնորդական պաշտօնին մէջ աշխատութիւն և խղճմտութիւն ցոյց տուած է, հեռու պահելով ինքզինքը չարաչահութենէ. բայց ասոնք պատճառ չեն որ իր բոլոր գրածներուն ու արարքներուն աչք գոցուի։ Մարդիկ պէտք է դատուին իրենց բոլոր առաւելութիւններուն և թերութիւններուն մէջ, և չատ անիմաստ կ'ըլլար Մուշեղ Վ.ի աշխատութիւնները յիշատակելու առթիւ, անցնիլ նաև իր ծայրայեղութիւններուն վրայէն, որոնք ամէն կողմէ կը դիտուին այլևս։ Եւ ոչ մէկ եկեղեցւոյ ժողովը պիտի լռէր այդ կարգի գրուածներու դէմ, նոյն իսկ եթէ գրողը Արաբկիրի առաջնորդ ըլլար։ Արդէն եկեղեցական մարմինէն զատ այս օրերս կարգ մը նախանձախնդիր անձեր Արմաշի դպրեվանքի Խնամակալութեան անդամներուն դիտողութիւններ ըրած են այդ գրուածներուն դէմ, որոնց մէջ ամէն ոգի կայ բայց ճշմարիտ եկեղեցասիրութեան ոգին։ Ասոնք այնքան գէշ ազդեցութիւն յառաջ կը բերեն որ կը վախնանք թէ Արմաշի դպրեվանքին ապագային ալ վնասեն։ Կրօն. Ժողովոյ անդամները Մուշեղ Վ. ի այդ յօդուածները խնդիր պիտի ընեն Խառն Ժողովոյ մէջ, ուր ինչպէս կը յիշուի, պիտի կարդացուին նաև Արաբկիրի Գաւառ. Ժողովոյ այն գրութիւնը որով եպիսկոպոսական վկայական կը խնդրուի Մուշեղ Վ.ի համար։ Մենք պաշտօնական և անպաշտօն շրջանակներու մէջ եղած դիտողութիւնները միայն նշանակեցինք, մեր դիտողութիւնը յառաջիկային կը վերապահենք։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպս.ի վերջերս Պատրիարքարան ղրկած մէկ գրութիւնը Խառն Ժողովոյ նկատողութեան յանձնուած է։ Տ. Յովհաննէս եպս. այս օրերս նոր գիր մը ղրկելով, խնդրած է որ իր վեցամեայ պաշտօնավարութիւնը բաւ համարուելով, վերջնականապէս ընդունուի իր հրաժարականը և մինչև յառաջիկայ մարտ 1 տեղապահ մը նշանակուի իր տեղ։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ քարոզիչ Տաճատ Վ. Ոսկանեան հրաժարական տուած ըլլալով, իրեն յաջորդ նշանակուեցաւ Տիրայր Վ. Մարգարեան։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ կողմէ որոշուած էր առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել Տրապզոն։ Ընտրելեաց եռանուն ցանկը և այդ պաշտօնին տրամադրելի եկեղեցականաց ընդհանուր ցանկը ղրկուեցաւ։

ԵԴԵՍԻՈՅ կառավարիչ Վսեմ. Բէֆէթ պէյ անցեալները իր պաշտօնատեղին հասնելով, առաջնորդ Անանիա Վ. բարի գալստեան այցելութեան գացեր է։ Կառավարիչ պէյին առաջարկութեամբ տեղւոյն մէջ ալ յանձնաժողով մը կազմուեր է Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն նպաստ հաւաքելու համար։ Այդ յանձնաժողովին անդամ նշանակուեր է առաջնորդ Անանիա Վ.։

ԱՍԿԷ ԱՌԱՋ գրած էինք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը ստանձներ է Ազգ. Հիւանդանոցի յառաջիկայ 1903ի Ընդարձակ Օրացոյցի պատրաստութեան գործը, որուն մանրամասն ծրագիրն ալ ղրկած է Պատ. Հոգաբարձութեան։ Երէկ, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ ընդունելով Ս. Պատրիարք Հօր նպատակայարմար ու գնահատելի ծրագիրը, իր հաւանութիւնը գրով մը մատոյց Ն. Սրբազնութեան։ Նոյն օրացոյցին խմբագրութիւնը, Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ և իր տեսչութեան տակ, պիտի կատարէ մեր Հասկաքաղ-Դիւցերուկը, որուն այս մասին ունեցած ձեռնհասութիւնը ծանօթ է, ինչպէս որ Ն. Սրբազնութիւնն ալ իր ծրագրին մէջ մանաւորապէս չեշտած էր այս կէտը։ Կը չնորհաւորենք մեր Հասկաքաղ-Դիւցերուկը, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ իրեն նկատմամբ եղած այս արժանաւոր գնահատման համար։

ԽԱՐԲԵՐԴԷՆ հասած նամակի մը մէջ կը կարդանք թէ՝ Հիւսէյնիկցիները մէջերնին հանգանակած են իբր 50 ոսկիի գումար մը, զոր կարեւոր չափի մը հասցնելէ յետոյ պիտի առաջարկեն եղեր որ քաղաքացիներն ալ ամէն պարագայի մէջ իրենց միանալով, այդ գումարով քարոզիչ մը պահեն։ Բաւական նախանձախնդրութիւն մըն է այս. հետեւաբար կարելի չէ չյիշատակել։ Ճիշդ է որ Խարբերդ իր հոգեւոր հովիւը ունի, բայց այդքան ընդարձակ վիճակի մը ամէն կողմը իր ձայնը չի կրնար հասցնել Եղիչէ Վ., երբ իր վրայ կը ծանրանայ նաև վարչական գործերու պատասխանատուութիւնը։ Պատրիարքարանէ ղրկուած տեղապահները կամ փոխանորդները մանանայ չեն. Պաշտօնական գործեր կատարեն հանդէպ կառավարութեան և հանդէպ Պատրիարքարանի պատասխանատու ըլլան, ժողովներու նախագահութիւն, դպրոցներու ու որբանոցներու և եկեղեցական բարեկարգութեան հսկողութիւն և ասոնց հետ քարոզչութիւն չատ դիւրատար բաներ չեն, և ընդհակառակն ձմերուկներ են որոնք մէկ անութի տակ չեն կրնար սղմիլ։ Այս տեսակէտով լաւ բան մը խորհեր են Խարբերդցիները։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Տիկին Աննա Էսաեան Ծննդեան տօնին առթիւ վարժարանին 39 աղքատիկ աչակերտուհիներուն հագուստ և կօչիկ նուիրած է։ Խասգիւղի վարժարանին անկերպարան վիճակին, ինչպէս նաև Թաղ. Խորհրդոյ կազմալուծեալ ըլլալուն նկատմամբ տխուր լուրեր կը հասնին մեզի, որոնց մասին կը գրենք ուրիշ առթիւ։

ՎԱՆԱՅ Վարագայ Վանուց Հոգաբարձութիւնը, որ վերջին անգամ ի նորոյ կազմակերպուած էր, իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։ Որբանոցին անօրէն Գուլօղլեանի տեղ պաշտօնի կոչուեր է Ռուբէն էֆ. Շատուրեան։ Առայժմ վիճակային գործերը բաւական բարւոք ուղղութիւն մը ստացած են։ Հետեւաբար Առաջնորդարանի չուրջը նորանոր խնդիրներու տեղի չտալու համար, որոշուեր է յետաձգել Գաւառ. Ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկութիւնը։

ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ մը յաջողութեան լուրը կը կարդանք երէկուան «Ճէրիտէի Շարգիյէ»ին մէջ։ Վերջերս Հերմէսի արձանը հանուած էր ծովուն տակէն, բայց քիչ մը վնասուած ըլլալով, Յունաստանի կրթական նախարարը կ'ուզէր նորոգել տալ զայն, նախընտրելով Հայ արձանագործ մը։ Արդ, այս մասին դիմում ըլլալով Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպան իչխան Մավրոկորտաթոյի, Ն. Վսեմութիւնը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Կայս. Թանգարանի տնօրէն Համտի պէյի հետ, որ լաւ յանձնարարականներ տուեր է արձանագործ Երուանդ Ոսկան էֆ.ի մասին։ Ուստի Ոսկան էֆ.ի պիտի յանձնուի նոյն արձանին նորոգութեան գործը։ Խնդակցութեամբ կը հրատարակենք ազգակցի մը այս յաջողութիւնը։

«ԼՈՅՍ» չաբաթաթերթը օրէնքի հակառակ վարուած ըլլալով, տպագրական տեսչութեան կողմէ անպայման դադարման դատապարտուեր է։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ անդամ Զարեհ էֆ. Տիլպէր, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր և անցեալ կիրակի օրը այդ պատճառաւ չէր կրցած ֆրանսական դեսպանին կողմէ տրուած հացկերոյթին ներկայ գտնուիլ, առողջանալու վրայ է և երկու օրէն կատարելապէս պիտի առողջանայ,

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ Ազգային Ուսումնական Խորհրդոյ.—Կիրակնօրեայ դասընթացքի չարունակութիւնն և Ա. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մարտ 10 կիրակի օր, ըստ առաջնոյն Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Արհեստանոցի մէկ սրահին մէջ, և դասախօսութիւնք պիտի սկսին Եւրոպական ժամը 2ին։

Ա. նիստի դասախօսութեանց յայտագիրն է.—

Ռէթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան.— Շար. Հոգեբան. մանկավարժութեան։

Պետրոս էֆ. Կարապետեան.— Շար. Օսմաներէնի ուսուցման եղանակին։

Օգնական ուսուցիչք, օգնական վարժուհիք և ուսուցչական ընտրելիներ հրաւիրեալ են ներկայ գտնուիլ այս դասախօսութեանց։

(Կնք.)

Օր. Վերգինէ և Մարի Միւհէնտիսեան Տէր և Տիկին Խաչերեան և զաւակները իրենց խորին չնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԷՖՏԻԿ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել այս տխուր առթիւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ
19 Մարտ 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	100.62
Րէժի	(Tab. Turcs)	323.
Գօնսօլիտ	(R. Turque D.)	26.17
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	116.25
Պանք Օթթ.	(Banque Ott)	562.
Թրանսվալ	(Transvaal.)	140.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ՊԱՇՏՕՆ.— Ներքին գործոց նախարարութեան մուհասէպեճի անուանեցաւ հաշուակալութեան դիւանին անդամ Ֆէննի պէյ, որուն յաջորդեց նոյն նախարարութեան հաշուակալի օգնական Ճէմալ էֆ.։ Այս վերջնոյն ալ յաջորդեց հաշուական դիւանի տնօրէն Բերթէվ էֆ.։

—o—

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԻՍԸ.—Այս առտու մեծ չքով կը կատարուին Գուրպան Պայրամի հանդէսները։ Վեհ. Սուլթանը, առտուն, փառաւոր կառքի մը մէջ նստած Պէչիքթաչի Սինան Փաչա մզկիթը կ'երթայ։ Եըլտըզի Կայս. Պալատէն մինչև նոյն մզկիթը տանող ճամբուն երկու քովերը բազմաթիւ զինուորներ չարուեր կը կենան։ Սինան Փաչա մզկիթին բակին մէջ կառքերով կը սպասեն Բարձր. Վալիտէ-Սուլթանը և պալատական տիկինները։ Նոյնպէս հոն բաւեի կը կենան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, բոլոր պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն նախարարները, և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեաներ։ Վեհ. Սուլթանը հոն առտուան աղօթքը կատարելէ ետքը, նորէն փառաւոր կառքի մը մէջ նստած Տօլմա-Պահչէի պալատը կ'երթայ նոյն հանդիսաւորութեամբ։ Հոն հանդիսաւոր արարողութիւններէ ետքը կը մօրթուին բազմաթիւ ոչխարներ, բարեմաղթութիւններ և աղօթքներ ըլլալէ ետքը։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը պալատին մէջ պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը Պայրամի չնորհաւորութիւնները կը կատարուին։ Վեհ. Սուլթանը պալատին Գահոյից Դահլիճին մէջ նստած փառաւոր Գահին վրայ կ'ընդունի Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին, բոլոր պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն նախարարներուն կառավարական, պալատական և զինուորական ու քաղաքային բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն, և մինչև Ուլայի Ա. աստիճանը ունեցողներուն չնորհաւորութիւնները յոտս կայս. Գահոյից։ Ապա Շէյխ-իւլ Իսլամ էֆ. իր չնորհաւորութիւնները մատուցանելէ ետքը, բարեմաղթութիւններ կ'ընէ, կրօնական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու հետ։ Արարողութեան միջոցին Կայս. Նուագածուներու խումբը գեղեցիկ հատուածներ կը հնչեցնէ։ Շնորհաւորական այցելութեանց աւարտումէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը դարձեալ պահ մը հանգստանալէ ետքը միևնոյն հանդիսաւոր թափորով, Եըլտըզի Պալատը կը վերադառնայ։ Ն. Կ. Վեհափառութեան թէ' երթալու և թէ դառնալու պահուն ճամբուն երկու կողմը չարուած զինուորները և ժողովուրդը «Բատիչահըմ չօք եաչա՛» կը գոչեն։

—Պայրամի տօնին առթիւ Եւրոպական տէրութեանց բոլոր վեհապետները, Պարսկաստանի Շահը, Եգիպտոսի Խտիվը, Պուլկարական իչխանը, Մէքքէի Էմիրը, նահանգներուն կուսակալները, Սամոսի իչխանը, Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաչա, Կայսերական զօրաբանակներու հրամանատարները և ուրիչներ չնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայսերական Պալատան Ա. քարտուղար Թահսին պէյի, որ հեռագրաւ հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին գոհունակութիւնը։

—Այսօր բոլոր հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը և դեսպանատուներու Ա. Թարգմանները Կայս. Պալատ կ'երթան չնորհաւորական այցելութիւն տալու։

—Պայրամի տօնին առթիւ Ոսկեղջիւրի մէջ գտնուող Օսմ. մարտանաւերը, և Նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր նաւերը, Շիրքէթի չոգենաւերը են. են. դրօչազարդուած են։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Պայրամի տօնին առթիւ, պալատական պաշտօնատարներու ձեռքով մայրաքաղաքիս բոլոր զինուորներուն խորոված միսով խառն փիլաւ և անուչեղէններ բաչխուեցան։

—Նոյնպէս բարձրագոյն հրամանաւ եւգաֆի պաշտօնատան կողմէ բազմաթիւ ոչխարներ մորթուելով բաչխուեցան, Կ. Պոլսոյ մզկիթներուն, մէտրէսէներուն և թէքքէներուն։

—Վեհ. Սուլթանը Պայրամի առթիւ բարեհաճեցաւ ներում չնորհել իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած բանտարկեալներուն։ Նոյնպէս թեթեւ պարտքերու համար բանտարկուած մէկ քանի անձեր ազատ արձակուեցան այս առթիւ։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.— Առողջապահական բոլոր տեսչութիւնները հետեւեալ հեռագիր չրջաբերականը ընդունած են.—

«Առողջապահական Բարձրագոյն Խորհրդոյ որոշմամբ Եգիպտոսի Միջերկրական ծովուն եզերքներէն եկողներուն դէմ հաստատուած 4 օրուան քարանթինան մարտ 6/19էն սկսեալ 48 ժամուան իջուցուած է։ Այժմ քարանթինայի սպասող նաւերը պիտի օգտուին այս որոշումէն։ ՏՊԴ. ՔՈԶՈՆԻ»։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ.—Վեհ. Սուլթանը հեռագրաւ չնորհաւորած է Սեւ Լերան Նիքոլա իչխանը, Միրքօ իչխանին նըչանախօսութեան առթիւ։ Բարձր. Նիքոլա իչխանն ալ իր չնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը յայտնած է Վեհ. Սուլթանին կողմէ Սեւ Լերան իչխանական տան հանդէպ ցոյց տրուած բարեացակամութեան համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանը առջի գիչեր փայլուն հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, Ռուսիոյ և Սպանիոյ դեսպանները, դեսպանատանց մէկ քանի պաշտօնատարներ եւայլն։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ դեսպան իչխան Միրզա Րիզա խան վաղը Նեվրուզի տօնին առթիւ հացկերոյթ մը պիտի տայ, որուն հրաւիրուած են մայրաքաղաքիս Պարսիկ գաղթականութեան երեւելիները։ Շաբաթ առտու ալ՝ Գուրպան Պայրամի երրորդ օրը՝ դեսպանը պիտի ընդունի գաղթականութեան անդամներուն չնորհաւորութիւնները։ Յառաջիկայ ապրիլ 2ին պարսկական դեսպանատան մէջ երաժչտական երեկոյթ մը և պարահանդէս մը պիտի տրուի։

ՔՈԼԷՐԱՆ.— Ճիտտէի մէջ նախընթաց օրը քոլերայի 4 դէպք և 3 մահ պատահած են։

ՍՕՖԻԱՅԷՆ մարտ 17 թուով կը գրեն թէ նոյն առտուն քաղաքին թղթատարական վերատեսչութեան չէնքին մէջ մեծ հրդեհ մը ծագեր է, որ մեծ համեմատութիւններ պիտի առնէր, եթէ ամէն կողմէ օգնութիւն չփութացուէր։ Հեռաձայնի և հաչուակալութեան ճիւղերը հրոյ ճարակ եղեր են։ Հեռաձայնի հաղորդակցութիւնները դադրած են։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ընկերութեան սովորական նիստը գումարուեցաւ անցեալ ուրբաթ օր նախագահութեամբ ընկերութեան փոխ-նախագահ Տօքթ. Րէմլինկէրի, ի բացակայութեան նախագահ Տքթ. Ճէմիլ փաչայի։ Տքթ. Րէմլինկէրի կողմէ Ճէմիլ փաչայի յառաջիկայ տարի Գահիրէի մէջ գումարուելիք բժչկական համաժողովին պատուակալ նախագահ կարգուիլը ծանուցանելէ ետքը, կարգ մը խորհրդակցութիւններ կատարուեցան բժչկական խնդիրներու մասին։ Ցնոյ Տօքթ. Րիցոյի կողմէ Պարսկաստանի Շահին հրամանով Կ. Պոլսոյ մէջ հաստատուած պարսկական հիւանդանոցին վրայ կարգ մը վիճակագրական տեղեկութիւններ կարդացուեցան, ուրկէ կը տեսնուի թէ լրացող տարուան մէջ այդ հիւանդանոցին մէջ 157 Պարսիկ, 7 Թուրք, 31 Յոյն, 1 Հայ և 1 Հրեայ հիւանդներ պատսպարուած են։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհ. տնօրէնին կինը՝ Լէտի Լանկ երէկ ճեպընթաց կառախումբով Եւրոպա ուղեւորեցաւ։

ՄՈՒՍՈՒԼԷՆ կը ծանուցուի թէ վերջերս երեք աւազակներ ձերբակալուեր են տեղական իչխանութեանց ձեռք առած միջոցներուն չնորհիւ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ.— Ռումանիոյ Թագաւորը մօտերս Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան պիտի անուանէ Պ. Լահովարի, որուն անուանմանը համար Բ. Դուռը արդէն իր հաւանութիւնը յայտնած է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ նախարարութեան գաղտ. չուգատար Բեազիմ էֆ. նոյն պաչտօնատան արկղակալ կարգուած է։

ԶԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Էնկիւրիի անտառաց քննիչութեան պաշտօնեաներէն մէկ քանին, և մանաւանդ Ա. քարտուղար Խալիս Կարապետ էֆ. կարգ մը զեղծումներ գործած ըլլալնուն դատի պիտի ենթարկուին։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Մարտ 10էն 17 Կ. Պոլսոյ մէջ 290 մահ պատահած են, որուն 2ը կեղծմաչկէ, 9ը կարմրախտէ, 1ը հարսանիթէ, 4ը ժանտատենդէ, 21ը չնչափողի հիւանդութիւններէ և մնացեալները զանազան ախտերէ, արկածներէ, ոճիրներէ են.։

ԿՌԻՒ.— Ասկէ 3 ամիս առաջ Գատըգիւղի բնակիչներէն տաղձագործ Կարապետ և Տիմոթէնի պահանջքի խնդրոյ մը առթիւ կռիւ բռնուած և Տիմոթէնի ալ Կարապետի թեւին գաւազանի հարուած մը տուած էր, որուն հետեւանօք Կարապետ Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուած էր։ Ոստիկանութիւնը անցեալ օր իմանալով որ այդ ծեծկռուքին հետեւանօք Կարապետի կեանքը վտանգի մէջ է, անմիջապէս ձերբակալած է Տիմոթէնին, որ Սկիւտարի կառավարչութեան կողմէ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԻՆ մէջ ամէն գիչեր օբէրէթի խումբի մը կողմէ ներկայացումներ կը տրուին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՔՈՒ, 18 մարտ.—Շամախիի արկածեալներուն համար բացուած հանգանակութեան գումարը 100,500 րուբլիի հասաւ։ «Կասպեան» լրագիրը մինչև հիմայ 30 000 րուբլի հաւաքեց։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զարին Թիկնապահ իչխան Օպոլէնսքի Շամախիի չրջակայ աւերակ գիւղերը գնաց։ Մտադրութիւն կայ 50,000 րուբլի ծախքով հիւղակներ չինել։ Այս գումարին կէսը իչխան Օպոլէնսքի պիտի տայ, իսկ միւս կէսը Կարմիր Խաչի ընկերութիւնը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը ընդունեց երկամեայ առժամեայ ելմտացոյցի ծրագիրը։

—Դիւանագիտական չրջանակներու մէջ կանխահաս կը նկատուի երրեակ զինակցութեան նորոգուած ըլլալու զրոյցը։

ՔԻՒՔՍՀԱՖԷՆ.— Հայնրիհ իչխանը հոս հասաւ և երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վիլհէլմ կայսեր հետ։

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովը որոչեց որ երեսփոխաններու պաշտօնավարութեան պայմանաժամը 6 տարի ըլլայ փոխանակ 5ի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հօնքօնկէն կը հեռագրեն թէ ապստամբները գրաւեր են Ցանկ-Զէնկը, և ձերբակալեր են Մանտարինները։

—Բեքինի օտար դեսպանները որոչեր են միջազգային զինուորները ետ քաչել Թիէնծինէն։

ՄԱՏՐԻՏ.—Նոր դահլիճը կազմուեցաւ ամբողջովին ազատական տարրերով, դարձեալ վարչապետութեամբ Պ. Սակասդայի։ Արտաքին գործոց նախարար է դարձեալ Ալմատովարի դուքսը, և պատերազմական՝ Զօր. Վէյլէր։ Ելմտական նախարարութիւնը յանձնուեցաւ Պ. Ռօտրիկանէզի։ Դատական նախարար եղաւ Պ. Մօնթիլլա, ներքին գործոց՝ Պ. Մօռէ, ծովային՝ ծովակալ Վէրանիա, հանրային կրթութեան՝ Պ. Ռոմանօնէս, երկրագործական՝ Պ. Քանալէխաս։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 մարտ.— Լորտ Մէթիւըն կը չարունակէ ապաքինիլ.

—Պ. Սէսիլ Ռոտսի վիճակը չատ ծանրացած է։

ՓԱՐԻԶ.—Զրոյց կը պտտի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը 500 միլիոն ֆր. փոխ պիտի տայ Իտալիոյ, իտալական ռանթին փոփոխման համար։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Տ. Տ. Էսքիչէհիր.— Ստացանք ձեր խոստացած բաժնեգինը։ Թերթը կը չարունակուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		28.16
Երէկուան բարձր գինը		28.18
Երէկուան վար գինը		28.15

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	114.75
Երէկուան բարձր գինը		115 25
» վար »		114.75
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	5.85
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	484
» Ժուիսանս	Լ. Օ.	1.57
Օսմ. ապահովագր. ընկ.	Լ. Օ.	3.57
Թրանսվալ	Ֆր.	136.
Բարափ	»	477.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	»	266 50
Լօրիում		
Շիրքէթը Խայրիյէ		
Պանք Նաս. Կրէս.		

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	Ղ.	108.03
Մէթալիք		99.
Անգլիական ոսկի		110.02
Ֆրանսական ոսկի		87.23
Քրիմից		51.08
Բօլ.		90.—
Ռուսլի Թղթադրամ		8.57½
Լոնտոն 3 ամիս		110.10
Բարիզ		22.81

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 18 Մարտ Անգլիական		ԲԱՐԻԶ 18 Մարտ Ֆրանսական
Անգլ. փօնս.	98.75	100.55
Օս. փօն. ունիֆ B.	51.50	
2 » » C.	27.75	28 67
» » » D.	25.75	26.67
Պանք Օթթօմ.		564.—
Թրանսվալ		137.50
Օսմ. Րէժի		323.—
Բրիօրիթէ		505.
Օսմ. Մաքսատուն		
Օսմանիէ		516 50
Գրէտի Լիոնէ		464.—
Իտալական		1051
Սպանիական		100.80
		78

„ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ"

կը տպուին ամէն տեսակ Տաճկերէն, Հայերէն եւ Գաղղիերէն գիրքեր, տետրակներ, մահազդներ, նամակի գլուխներ եւ կը կատարուին ուրիչ ամէն տեսակ տպագրական գործեր, դիւրամատչելի պայմաններով։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կէս օրէն վերջ, Թերթը առաւօտները ելլելուն համար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Ղալաթիոյ, Բերայի և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան Գուրպանի Պայրամի առաջին օրը։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ

Ղալաթիոյ, Բերայի և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի ըլլան Գուրպան Պայրամի առաջին օրը։ 3—3

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Արեւելեան երկաթուղւոյ պարտաւորագիրներուն 193րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ 19/ապրիլ 1ին Հանր. Պարտուց վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։

Կ. Պոլիս 5/18 մարտ 1902 6—1

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Իզմիրի մէջ հրատարակուող Արեւելեան Մամուլ պրակամսեայ Հանդէսի Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պոլսոյ բաժանորդներու դիւրութեան համար թերթին գործակալութիւնը ստանձնած է ՎԱՐԴԱՆ ԷՖ. Կ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, Պայպլ Հաուզ, Կ. Պոլիս։ Հետեւաբար Ա. Մամուլի բաժանորդագրութիւն փափաքողները պէտք է դիմեն վերոյիշեալ հասցէին։ Ա. Մամուլ ձեռքէ կը ծախուի հատը 3 ղրշ.ի։ Կը գտնուի նաև Պահչէ գաբու, Նշան էֆ. Սզանեանի խանութը։

ՕՐՄԱՆ ՄԷԱՏԻՆ ՎԷ ԶՐԱԱԹ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

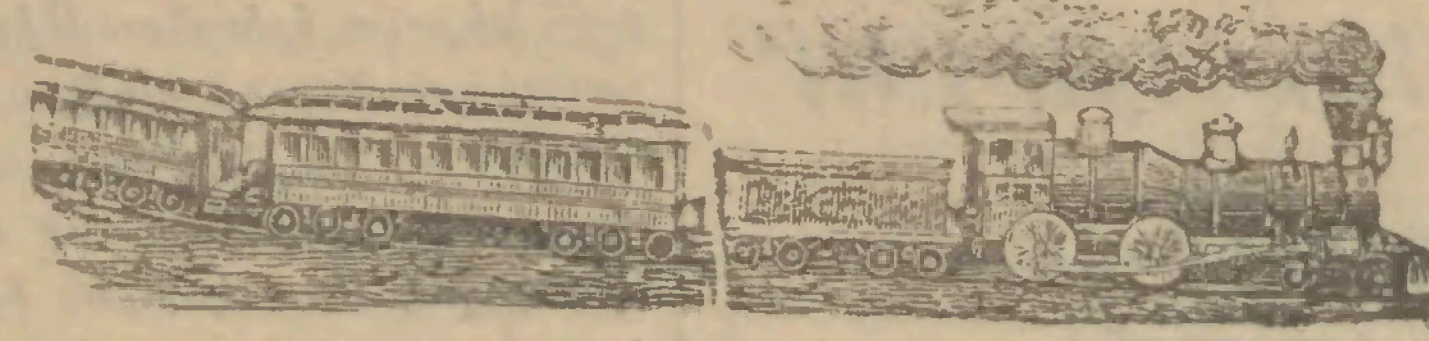
Գասթէմունի վիլայէթինին Պօլու սանճաղը տախիլինտէ Համրուդիէ գազասընտա վագը օլըպ Ֆիլիոս իսկէլէսինտէն 1½ սաաթ մէսաֆէտէ հուտուտը մալիւմէ իլէ մահտուտ պուլունանընէրնէճ Նամ միրի օրմանընտան պիլա իթլաֆ ալթը սանթիմտէն աշաղը գաթթ ու իմալ օլընմամագ վէ 36 մահ զարֆընտա գաթթ վէ իխրաճ իտիլմէք վէ թէգարրուր իտէճէք պէտէլինին էօշրի բէշինէն վէ մէճմուի պէտէլի ալթըշար մահ ֆասըլա իլէ ալթը թագսիթտէ վէ միւտտէթի իհալէ զարֆընտա լիրայի Օսմանի նագտ ... Օրման վէ Մէատին վէքալէթինէ թէէտիյէ օլընմագ վէ քեաֆֆէի խուսուսատա Օրման Նիզամնամէսինէ օլ պապտէ թանզիմ վէ թասթի գըլընաճագ օլան մուգավելէնամէի ահքեամընա թապի օլմագ իւզրէ, մահալինճէ միւզայէտէյէ չըգարըլմըշ օլան 5000 ճէտիտ գանթար գըզըլճըգ չուպուգլարընըն պէհեր գանթարը պէշ ղրուշտա թալիպի ըհտէ էտիլմիշ օլուպ, իշպու 318 սէնէի մարտընըն նիհայէթինէ գատար տէվամը միւզայէտեսիյլէ պէտէլի մըգտարը հասըլ իթիպարիլէ էօշրիլէր ի-սէ 48 սաաթ միւտտէթլէ ասգըա թաալիգ իտիլէճէք, ու միւտտէթ զարֆընտա տախի 100ոէ 3ոէն նոգսան օլմամագ իւզրէ վուգու պուլաճագ զամայիմին գապուլ վէ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը զըմընտա մուամէլաթը իճրա գըլընմագ իւզրէ, գիֆ օլունան պէտէլ իւզէրինէ զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն 100ոէ օնընտա միւսավի նագտ վէ խազինէ նագտա մուատիլ թահվիլաթ տէբոզիթօ իտիլմէք իւզրէ Տէրսաատէթտէ Օրման վէ Մէատին վէ Զրաաթ Նէզարէթը ճէլիլէսի մուհասէպէսինէ վէ մահալինտէ վիլայէթը միւզա բրէճէ Օրման սէր միւֆէթթիշլիէկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի զըմընտա իլան գըլընդը։

Ֆի 5 մարտ սէնէ 318

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Հասաւ Աստրախանէն սեւ խավիար, որ երկար ատենէ ի վեր կը սպասուէր։ Այս սեւ խավիարը որ աքանչելի համ ունի պատրաստուած է դեկտեմբերին բռնուած ձուկերէ։ Այս համով և ընտիր ապրանքէն գնել փափաքողները պէտք է գիտնան որ այս խավիարը ստամոքսը խիստ կը զօրացնէ և ախորժակը կը վերահաստատէ։

Դիմել ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ, Քամարօ. Եարսկիատօս և ընկերութեան, Սիթէ տը Բերա թիւ 192։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԿԸ 1902 ՄԱՐՏ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ՓԷՆՏԻՔԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿՈՒԽՄ. ԹԻՒ	34	2	4	6	36	8	10
ԿԱՅԱՐԱՆ	ճմբ.	Ա. ճ.	ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.
	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ մկ.	12 20	2 —	3 35	5 45	08 7	10 30	11 30
Հայտար փաշա ժմ.	12 45	2 25	4 —	6 10	8 32	10 55	11 55
մեկնում	01 12	2 35	4 10	6 26	8 47	11 05	12 5
Գըզըլ Թօբրագ	— —	2 41	4 16	6 32	8 58	11 11	12 11
Ֆէնէր Քէօշէսի	1 23	2 44	4 19	6 35	9 03	11 14	12 14
Կէօզ Թէբէ	— —	2 48	4 23	6 39	9 10	11 18	12 18
Էրէն Քէօյ	01 34	2 54	4 28	6 41	9 15	11 21	12 21
Գօզթանեգ	1 42	2 59	4 34	6 50	9 25	11 30	12 30
Մալթէբէ	01 51	3 08	4 42	6 58	9 38	11 38	12 38
Գարթալ	2 08	3 18	4 54	7 08	9 54	11 48	12 48
Փէնտիք ժմ.	2 18	3 25	4 59	7 15	10 05	11 55	12 55

ԴԱՐՁ

ԿՈՒԽՄ. ԹԻՒ	1*	3**	5	31	7	9	11	33
ԿԱՅԱՐԱՆ	ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.	Ապ. և ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.	ճմբ.	Ապ. և ճմբ.
	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Իրիկ.	Իրիկ.	Իրիկ.
ՓԷՆՏԻՔ մկ.	12 11	1 43	1 56	2 42	5 21	07 35	9 16	10 30
Գարթալ	12 19	12 51	1 44	2 51	5 29	07 45	9 26	10 43
Մալթէբէ	12 29	01 1	1 55	3 09	5 39	07 57	9 39	11
Գօզթանեգ	12 37	1 9	2 3	3 27	5 47	08 07	9 49	11 14
Էրէն Քէօյ	12 44	1 16	2 10	3 35	5 54	08 14	9 57	11 27
Կէօզ Թէբէ	12 48	1 20	2 14	3 31	5 58	08 19	10 02	—
Ֆէնէր Քէօ.	12 52	1 25	2 18	3 45	6 2	08 24	10 07	11 38
Գըզըլ Թօբ.	12 55	1 28	2 21	3 49	6 05	8 28	10 11	
Հ. փաշա ժմ.	01	1 33	2 26	3 57	6 10	8 34	10 17	11 47
մեկնում	01 08	1 41	2 34	4 15	6 20	8 42	10 25	12 5
Կամուրջ ժ.	1 33	2 6	2 59	4 40	6 45	9 07	10 50	12 30

(*) Այս կառախումբը պիտի երթեւեկէ ապրիլ 1էն սկսեալ։

(**) Այս կառախումբը պիտի երթեւեկէ մինչեւ մարտ 31։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿՈՒԽ. ԹԻՒ / ԿԱՅԱՐԱՆ	34 Ապ. և ճմբ.	36 Ապ. և ճմբ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	12 20	8 07
Հայտար Փաշա ժմ.	12 45	8 32
մկն.	1 12	8 47
Գըզըլ Թօբրագ	— —	8 58
Ֆէն. Քէօշէսի	1 23	9 03
Կէօզ Թէբէ	— —	9 10
Էրէն Քէօյ	1 34	9 15
Գօզթանեգ	1 42	9 25
Մալթէբէ	1 51	9 38
Գարթալ	2 08	10 51
Փէնտիք ժմ.	2 18	10 05
մկն.	2 23	10 18
Թուզլա	2 50	10 41
Կէպզէ	3 11	11 6
Տիլ Իսկէլէսի	3 33	11 28
Թավշանճըլ	3 43	11 39
Հէրէքէ	4 01	12
Եարըմճա	4 21	12 20
Թիւթիւն Չիֆթլիք	4 34	12 33
Տէրինճէ	4 45	2 47
ԻԶՄԻՏ ժմ.	4 58	1
մկն.	5 18	
Գէօյնիւք Տէրպէնտ	5 53	
Սապանճա	6 20	
Համիտիյէ	6 46	
Կէյվէ	7 36	
Աք Հիսար	8 01	
Մէքէճէ	8 37	
Լէֆքէ	9 6	
Վէզիր Խան	9 43	
Պիլէճիք ժմ.	10 21	
մկն.	10 34	
Գարաքէօյ	11 46	
Պօզէօյիւք	12 29	
Ին Էօնիւ	1 17	
Չուգուր Հիսար	1 43	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ. իրիկ.	2 28	
կառ. թիւ 122	Առաւ.	
Էսկի Շէհիր մկն.	2	
Աք Պունար	12 44	
Ալփըքէօյ	1 24	
Պէյլիկ Ահըր	2 4	
Սարըքէօյ	3 9	
Պիչէր	3 58	
Սազ Էլէր	4 35	
Պէյլիք Քէօբրիւ	5 9	
Պօլաթլը	6 03	
Մալըքէօյ	7 11	
Սինճանքէօյ	8 15	
ԷՆԿԻՒՐԻ ժմ.	9	
իրիկ.		

ԴԱՐՁ

ԹԻՒ ԿՈՒԽ. / ԿԱՅԱՐԱՆ	121 Ապ. և ճմբ.	31 Ապ. և ճմբ.
	Առաւ.	
ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ մկն.	1 —	
Սինճանքէօյ	1 47	
Մալըքէօյ	2 49	
Պօլաթլը	4 16	
Պէյլիք Քէօբրիւ	5	
Սազ Էլէր	5 27	
Պիչէր	6 4	
Սարըքէօյ	7 01	
Պէյլիկ Ահըր	7 58	
Ալփըքէօյ	8 46	
Աք Պունար	9 18	
Էսկիշէհիր ժմ. իրիկ.	10	
կառ. թիւ 33	Առաւ.	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ մկն.	11	
Չուգուր Հիսար	11 19	
Ին Էօնիւ	12 13	
Պօզէօյիւք	12 47	
Գարաքէօյ	01 21	
ՊԻԼԷՃԻՔ ժմ.	2 11	
մկն.	2 21	
Վէզիր Խան	2 58	
Լէֆքէ	3 37	
Մէքէճէ	4 13	
Աք Հիսար	4 40	
Կէյվէ	5 5	
Համիտիյէ	6 1	
Սապանճա	6 19	
Գէօյնիւք Տէրպէնտ	6 47	
ԻԶՄԻՏ ժմ.	7 24	Առ.
մկն.	7 44	11 40
Տէրինճէ	7 59	11 53
Թիւթիւն Չիֆթլիք	8 10	12 09
Եարըմճա	8 22	12 21
Հէրէքէ	8 48	12 57
Թավշանճըլ	8 53	1 1
Տիլ Իսկէլէսի	9 8	1 15
Կէպզէ	9 38	1 40
Թուզլա	09 56	2 7
Փէնտիք ժմ.	10 15	2 27
մկն.	10 30	2 42
Գարթալ	10 43	2 54
Մալթէբէ	11	3 9
Գօզթանեգ	11 14	3 22
Էրէնքէօյ	11 27	3 35
Կէօզ Թէբէ	— —	3 39
Ֆէնէր Քէօշէսի	11 38	3 45
Գըզըլ Թօբրագ	— —	3 49
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ժմ.	11 47	3 57
մկն.	12 05	4 5
ժմ. ԿԱՄՈՒՐՋ	12 30	4 40
	Իրիկ.	

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՅԱՐԱՆ	222 Ապ. և ճմբ.	ԴԱՐՁ ԿԱՅԱՐԱՆ	221 Ապ. և ճմբ.
	Առաւ.		Առաւ.
ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ մկ.	10 25	ՔՈՆԻԱ մկն.	10 30
Քէօբրճէ Գըրգ	11 07	Պունար Գաշը	11 12
Սօգուտ. Պունար	12 05	Մէ յտան	12 17
Ալայունտ	2 59	Սէրայ Ինի	2 57
Չէօքիւրլէր	1 41	Գասըմ Խանը	1 39
Տէօյէր	2 37	Ըլղըն	2 34
Իհսանիյէ	3 16	Չավուշճը	3 5
Համամ	3 30	Ագարի քէօյ	3 43
Ղազլըկ. Համամ	3 44	Աք Շէհիր	4 25
Աֆիոն Գարահիս.	4 31	Եաւաթան	4 15
Գէօյիւք Չօլ.	5 11	Իսհագլը	5 10
Չայ	6 16	Չայ	6 3
Իսհագլը	6 51	Գէօյ. Չօլն.	6 50
Եաւաթան	7 15	Աֆիոն Գարահի.	7 43
Աքշէհիր	7 46	Ղազլըկ. Համ.	8 14
Ագարի քէօյ	8 18	Համամ	8 23
Չավուշճը	09 —	Իհսանիյէ	08 50
Ըլղըն	09 38	Տէօյէր	9 35
Գասըմ Խանը	10 25	Չէօքիւրլէր	10 23
Սէրայ Ինի	1 20	Ալայունտ	11 7
Մէ յտան	11 52	Սօգ. Պունար	12 3
Պունար Գաշը	12 52	Քէօբրճէ Գըրգ	12 45
ՔՈՆԻԱ ժմ.	1 30	ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ժմ.	1 25
	իրիկ.		իրիկ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏ—ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

կառ. թիւ	322	324
	առաւ.	իրիկուն
Ալայունտ մկ.	1 05	11 15
Քէօթահիա ժմ.	1 25	11 35

ԴԱՐՁ

	321	323
	առաւ.	իրիկուն
Քէօթահիա մկ.	12 10	10 15
Ալայունտ ժմ.	12 30	10 35

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

	425
	առաւ.
Ատաբազար մկ.	5 27
Համիտիէ ժմ.	5 45

ԴԱՐՁ

	426
	իրիկ.
Համիտիէ մկ.	7 —
Ատաբազար ժմ.	7 18

Premiére Société de Dotation pour jeunes filles
BUDAPEST

Représantant à Constantinople
ERNEST GLAVA Y

ԱՂՋԿԱՆՑ ԴՐԱՄՕԺՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԷՇԹԱ (ՀՈՒՆԳ''ՐԻԱ)
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻ

Դրամագլուխ մինչեւ 1899 Դեկտեմբերի վերջը Ֆր. 5,824,869.24
Վճարուած դրամօժտի գումար » 6,000,000

Ընկերութիւնը հաստատուած է 1863ին եւ իր գործառնութեանց 36 տարիներուն մէջ յաջողած է հանրութեան վստահութիւնը եւ համակրութիւնը շահիլ իր ուղղամտութեամբ։ Ընկերութիւնը ամէն դասակարգի պատկանող աղջիկներ եւ տղաք կ'ապահովագրէ տարեկան, վեցամսեայ, եռամսեայ եւ ամսական փոքր վճարումներով։ Եթէ ապահովագրուած տղու մը հայրը մեռնի վճարումները կը դադրին, սակայն տղան իրաւունք կ'ունենայ որոշեալ պայմանաժամէն ետքը ապահովագրեալ դրամը ստանալ ամբողջովին։ Իսկ եթէ տղան մեռնի ծնողքը իրաւունք կ'ունենայ մինչեւ այն օրը վճարուած բաժիններուն 95% ետ առնել ընկերութենէն։

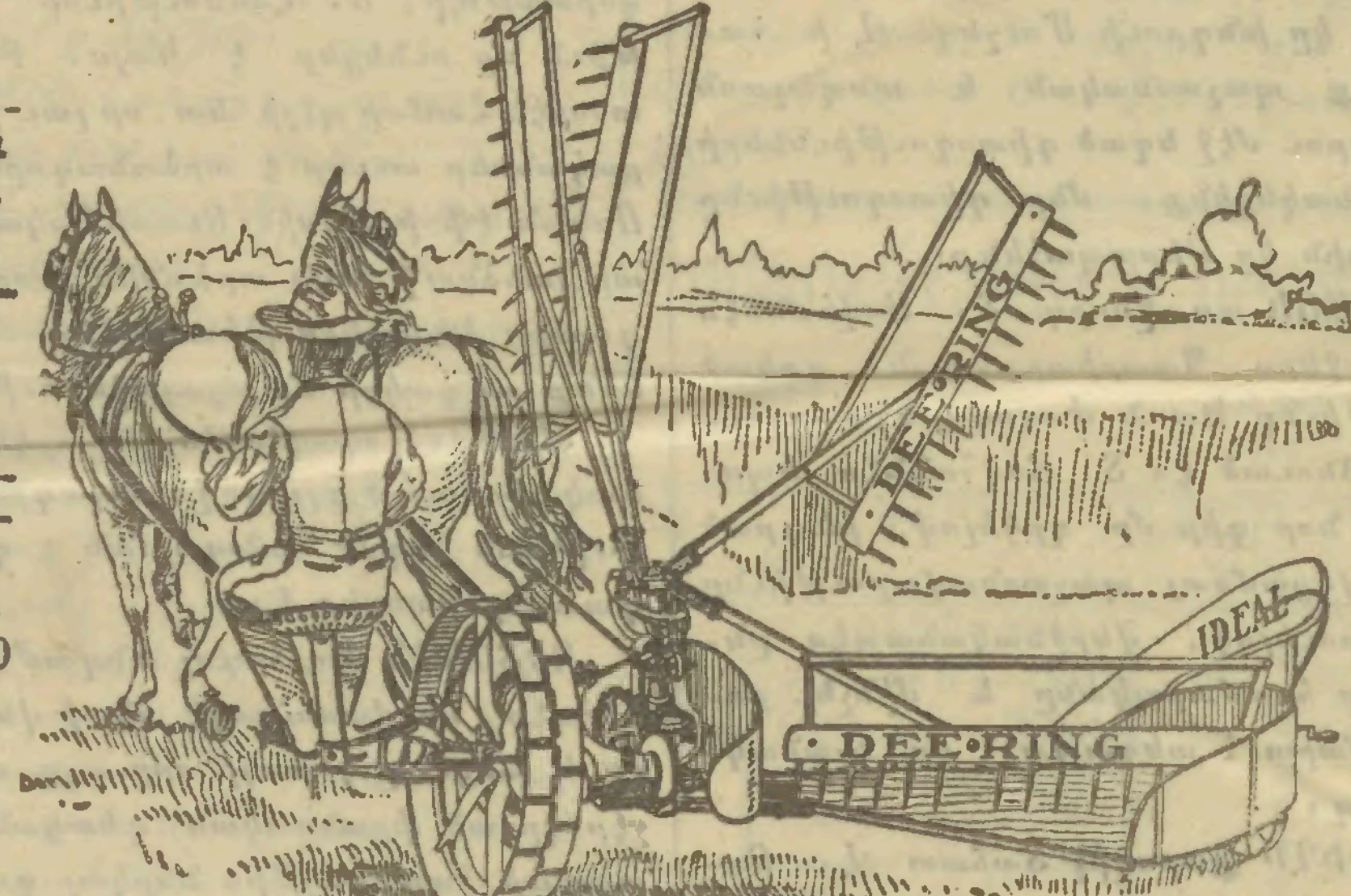
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ 67։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՉՄԷՅԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու Ֆապրիգա Բարիզին 1900 էք զքիսրօճաւիճաա23 միւտյեա իյէ էն պեօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տըր։

Պինմիշ մախսուս ալէթ ու էտէվաթ իմալընտա գուլլանըլան ֆապրիգանըն ին պիւյիւք ֆապրիգա տըր. Եալըզ պիր սէնէ իչինտէ 12000 տիրինկ մաքինէսի 9000 տիրէք էտէր։

Նէֆիս մէ-ՆէֆէՆ պէ-րըր ըըը-պը ըըըը ...

1901 1901

Իշթէ եէնի պիր սըրա տուխուլ իյլէտիք։ Միւրուր իտէն զէման չիմտի նիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինաէն ալէյհ վուգուաթը թարիխիյէ սըրասընտա գայտ օլընմըշ տըր։ Պու տէվրին թէրագգըյաթը ալէլումում չայանը հայրէթ պիր տէրէճէյէ նէթիճէ։ Մաքինամարիֆէթի իլէ պիչմէք ֆէվգելատէ պիր թէրագգը տէյիլ մի։ 1858 սընէսինտէ «Մարշ» նամ թըրփան մաքինասընըն էճատընտան պէրու պու անէ տէկին սէնաաթը մուհիմմէ մէզպուրէտէ կէրէք ամէրիգատա վէ կէրէք աւրուբատա պիր պիր թարաֆընտա էն մի հիմ պիր մէվգը թութմուշ օլան ֆապրիգա »Տիրինկ» վէ գումբանեասը օլուպ, իմալ իյլէտիկի մաքինալարը սաթըն ալանլարըն հատտ ու հիսապը եօգ տըր։

Իթթէյէնլէրէ քաթալօկ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզքիւր տէֆթէրտէ պիւմէյէ մախսուս.

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմիր իթմէ
» » » օրագ պիչմէ
«Իտիալ Տիրինկ» նամ թըրփան
» » » թըրմըգ կէպի

միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզըն ըէսիմլէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար միւպայաղասըզ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմըզտան թարիֆ իտիլմիշ տիր։

Պու մաքինալարըն եէկեանէ տէբօզիթօսը՝ Տէրսաատէթտէ Գալաթատա Գէօրգ պէխանընտա 1, 2. 3 նումէրօլը մաղազալարտա Մ. Սիմոնէյ Նովէլ վէ գումբանեասը տըր։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ» Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [21]

ԵՄԻԼ ՌԻՇԲՈՒՐԿ

ՍԻՐՈՅ ԱՄՕՔԸ

ՄԱՍՆ Ա.

ՊԱՅՔԱՐՆԵՐ

Է.

ԴՐԴՈՒՄԸ

—Ուրախ եմ որ, պատասխանեց Ճէյմս, քեզ վտանգէ ազատեր եմ։ Բայց, տեսնենք Էլէնա, ինչո՞ւ այդ բաները կ'ըսես ինծի։

—Հիմայ կը հասկնաս։

Ը.

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԱՂՋԻԿԸ Կ'ԸՄԲՌՆԵՐԱՆԱՅ

Էլէնա թիկնաթոռի մը վրայ նստաւ. իսկ Ճէյմս աթոռ մը առնելով անոր մօտեցաւ։

Երիտասարդը համոզուած էր թէ Էլէնայի ըրած գիշերային այցելութիւնը բաւականէն աւելի պիտի երկննար, սակայն կրնա՞ր կոշտութեամբ զայն իր սենեակէն դուրս ընել։ Ասկէ զատ գաղթածին աղջկան բառերը սկսած էին իր հետաքրքրութիւնը շարժել, որով Ճէյմս կէս մը գոհունակութեամբ մտիկ ընել պատրաստուեցաւ։

—Ըսէ՛ նայինք, Էլէնա, ըսաւ Ճէյմս, ինչ պատասխան ունիս ըրած հարցումիս։

—Ճէյմս, նախ ուսումնասիրենք քու գտնուած կացութիւնդ։

—Իմս, իմ գտնուած կացութի՞ւնս։

—Այսինքն թէ քու գտնուելիք կացութիւնդ։

—Չեմ հասկնար, բացատրէ ըսա՛ծդ։

—Հայրդ միշտ իր սիրելի Վայանթինին քմահաճոյքը գոհացնելու համար՝ որոշած է Նիւ-Եորքը վերջնապէս թողլով Ֆրանսա հաստատուիլ։

—Գիտեմ ատիկայ։

—Անշուշտ, քանի որ դուն ալ Պ. Պարէյթի հետ Հավրի մէջ այցելեցիր գնուած ապարանքը։ Ասկէ զատ հայրդ հրաման տուած է Բարիզի մէջ ալ սքանչելի ապարանք մը գնել իրեն համար։

—Ե՞տքը։

—Գիտե՞ս նաև ուրիշ ի՛նչ որոշած է հայրդ, միշտ խորթ մօրդ ազդեցութեանը տակ։

—Ոչ...։

—Լաւ ուրեմն, Ճէյմս, հայրդ որոշած է քեզ և եղբայրդ իրարու ընկերակից ընել ձեզի թողլով իր առևտրական տան տնօրէնութիւնը։

—Այո՛, այդ է կարծեմ հօրս դիտաւորութիւնը, որ սակայն երկու տարիէն տեղի պիտի ունենայ։

—Մինչև այդ ժամանակ տիկին Պարէյթ փափաքին համաձայն եղբայրդ իրենց հետ Ֆրանսա պիտի երթայ և դուն մինակդ պիտի մնաս հոս։

Ճէյմսի ճակատը յանկարծ կնճռոտեցաւ։

—Վստա՞հ ես, ըսաւ Ճէյմս խուլ ձայնով մը։

—Բացարձակապէս վստահ եմ։

—Ինչո՞ւ այդ որոշումը տուեր են առանց իմ կարծիքս ալ առնելու։

—Հարկ չեն տեսեր։

—Լաւ ուրեմն, չեմ ընդունիր և մինակս չեմ ուզեր Նիւ-Եորք մնալ։

—Եւ եթէ հայրդ ուզէ՞։

—Ո՛չ պիտի պատասխանեմ, որովհետև կարծեմ ես ալ կամք մը ունիմ։

—Խեղճ Ճէյմսս, քու կամքդ պիտի խորտակուի խորթ մօրդ կամքին առջեւ։

—Պիտի տեսնես. եթէ Էտուարտը իրենց հետ Ֆրանսա տանին ես հոս չպիտի մնամ։

—Ի՞նչ պիտի ընես։

—Պիտի մեկնիմ ասկէ։

—Ո՞ւր պիտի երթաս։

—Չեմ գիտեր, բայց տեղ մը պիտի երթամ։

—Ճէյմս, հիմա կարգը ինծի եկաւ ըսելու թէ զիս տրամաբաներ։ Ա՛հ, վստահ եմ թէ կարող ես բարկութեան մէկ վայրկեանիդ հեռանալ ասկէ սակայն չե՞ս մտածեր թէ ես ինչ պիտի ըլլամ առանց քեզի։ Գիտես թէ կը սիրեմ քեզ, աշխարհիս վրայ միայն քեզ կը սիրեմ։ Եթէ դուն ալ լքես զիս, անպատճառ պիտի մեռնիմ, պիտի սպաննեմ ինքզինքս։

—Թշուա՛ռ աղջիկ, ի՛նչ կ'ըսես։

—Պիտի սպաննեմ ինքզինքս, այո՛, պիտի սպաննեմ, գոչեց Էլէնա հեծկլտալով։

Երիտասարդը գլուխը երերցնելով պատասխանեց.

—Սակայն, դուն ալ Ֆրանսա պիտի երթաս։

Եւ Ճէյմս դառն ծիծաղով մը յարեց.

—Եթէ զիս հոս ձգելու պատճառ ունին քեզ իրենց հետ Ֆրանսա չտանելու պատճառ մը չունին կարծեմ։

—Չեմ ուզեր քեզմէ բաժնուիլ, միշտ քու քովդ ըլլալ կ'ուզեմ, պատասխանեց Էլէնա։ Չե՛մ սիրեր Ֆրանսան, կ'ատեմ այդ երկիրը ուր գնաց հայրդ իրեն համար երկրորդ կին մը փնտռելու համար, Այդ կինը չէ՞ պատճառը որ մեր այնքան հանդարտ ու խաղաղ տունը տակն ու վրայ եղաւ։

Եւ մանկամարդ աղջիկը սուլելու նմանող ձայնով մը յարեց.

—Ա՛հ, որքա՜ն կ'ատեմ այդ Բարիզուհին։

—Լռէ՛, Էլէնա, կը մոռնա՞ս որ իմ առջեւս կը նախատես իմ հօրս կինը,

—Ինչո՞ւ կը պաշտպանես զինքը, գոչեց Էլէնա։ Ինքը չի սիրեր քեզ, իրեն հաճելի չես դուն և այդ կինը իր ամուսնոյն ունեցած կոյր վստահութեան շնորհիւ միշտ քեզ պիտի զոհէ քու եղբօրդ համար։

Ճէյմս սկսաւ տարսւալ և գաղթածին աղջկան կայծակնացայտ աչքերուն առջեւ խոնարհեցուց իր նայուածքը։

—Սակայն, համբերէ՛, շարունակեց Էլէնա, այդ Բարիզուհին միշտ այդպէս ալ ու ձախ չպիտի կրնայ հարուածել, օր պիտի գայ որ ինքն ալ իր կարգին պիտի հարուածուի և անոնք որ այժմ իրեն ստնակոյս կ'ըլլան, պիտի տեսնեն իր կործանումը։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՋԻՋԵՔՃԵԱՆ